

ZDISLAVA

měsíčník litoměřické diecéze

Ročník IX

číslo 4

Květen 2005

ZDISLAVO SVATÁ

Za bílým oblakem duše má chvátá:
Shleď dolů milostně, Zdislavo svatá.
Po horách, po lesích slunko se plouží,
zlaté v tvou studánku paprsky hrouží,
v mech si ustlala vonně a měkce,
šumnou pak vlnkou nám
pozdrav tvůj šepce,
Zdislavo Svatá.

Oko kdo svlaží tu vodičkou chladnou,
na věky choroby s víček mu spadnou,
kdo při tom modlitbou nábožně říká,
poslední slza mu řasy stýká.

Uhlídá za krátko v radostném plese,
za čím se srdéčko ve snění nese,
Zdislavo Svatá.

Ach, což bych chtěla tu klečet den celý,
všechny by slzy s řas sprchnout měly.

Ach, což bych chtěla tu klečet čas dlouhý,
květ kdybych uzřela splněné touhy.
Ach, což bych chtěla tu klečet léta,
vlast kdybych viděla, štěstím jak skvětá,
Zdislavo Svatá.

Ludiše Langová (1894)

SVATÁ ZDISLAVO, ORODUJ ZA NÁS

Foto Jan Rosenauer
a Jan Macek

Mše svatě o hlavní pouti celebrují biskupové z celé republiky (foto vpravo dole), někdy i ze zahraničí, např. v roce 2002 kardinál Schönborn (vlevo nahoře). Zcela zaplněnou bazilikou se nesou zpěvy sborů z různých míst diecéze, na fotografii vpravo nahoře sbor z České Lípy. Každoročně na zahájení poutní sezóny je součástí oslav i žehnání pramene Zdislaviny studánky – biskup Dominik Duka na foto vlevo uprostřed v roce 2004.

Svatá Zdislava z Lemberka

Píše se 1. polovina 13. století. Rozlehlou část Moravy spravuje brněnský purkrabí (první úředník hradské správy) pan Přibyslav z Křižanova. Jako významný moravský šlechtic pobýval často na pražském královském dvoře Václava I. Zde také pravděpodobně poznal dvorní dámu budoucí královny Kunhuty paní Sibylu, která pocházela ze Sicílie. Sňatek uzavřeli kolem roku 1220 a paní Sibyla pak přesídlila na moravský Křižanov. Oba manželé věnovali svou přízeň nejen rodině, ale též klášterům a jejich osazenstvu.

Z manželství se narodilo 5 dětí: Zdislava, Eufémie, Eliška, Libuše a Petr. Všem byla poskytnuta všestranná výchova. Libuše a Petr však zemřeli v útlém věku. Po vzoru rodičů získala Zdislava velkou úcty k řeholnímu a kněžskému stavu a toužila vstoupit do kláštera. Její touha se nesplnila. Zhruba patnáctiletá se provdala za pana Havla z Lemberka pocházejícího z mocného severočeského rodu Markvarticů.

Havel z Lemberka byl přední český šlechtic, který se výrazně podílel na kolonizaci severních Čech. Byl věrným stoupencem krále Václava I., kterému výrazně pomohl k vítězství nad jeho vzbouřeným synem – králem Přemyslem Otakarem. Pan Havel však nebyl pouze drsný válečník, měl velký zájem i o nábožensko-politický život (dědictví po rodičích) a mezi jeho přátele patřil i olomoucký biskup Bruno ze Schauenburku. Dokonce měl i podíl na díle Anežky Přemyslovny v Praze Na Františku a je tedy velmi pravděpodobné, že se obě ženy (Anežka a Zdislava) osobně znaly.

Havel společně se Zdislavou významně podporovali řád bratří kazatelů – dominikánů. Vystavěli pro ně kostel sv. Vavřince s klášterem v Jablonném a rovněž i v Turnově. Řád sv. Dominika si paní Zdislava natolik oblíbila, že do něj vstoupila jako laická spolupracovnice, zůstávajíc však v manželství. Podporovala rovněž i špitál v Jablonném, kde se starala o nemocné. Poutníci a nemocní u ní nalézali vždy nejlaskavější přijetí a pomoc. Byla pro to milována a nazývána matkou chudých. Společně s manželem plnila všechny společenské povinnosti a pečlivě se starala o svou rodinu. Narodily se jí celkem čtyři děti: Havel, Jaroslav, Markéta a Zdislav. Všichni synové dosáhli významného postavení v českém království.

Paní Zdislava se nedožila vysokého věku. Vyčerpána životními starostmi zemřela po šťastném rodinném životě,

Reliéfní plastika umístěná na portále jablonenského kláštera

plném dobrých skutků, na hradě Lemberku roku 1252 ve věku asi 33 let. Oplakávána manželem, dětmi, dominikány i všemi poddanými byla pochována v kostele sv. Vavřince v Jablonném, kde je jako svěřice uctívána dodnes. Hned po smrti byla Zdislava uctívána jako mocná přímluvkyně a pomocnice a vzývána o pomoc s ostatními českými patrony.

Nedochovaly se žádné listiny, které by Zdislavu přímo zmiňovaly. Jediným zdrojem informací jsou pro nás kroniky. Žďárská kronika nás seznamuje s rodiči Zdislavy a s jejím mládím. Neznámý autor tzv. Dalimilovy kroniky píše o Zdislavě jako o paní svatého života.

*„Pět mrtvých jest boží moci
vzkřísila,
mnoho slepých prosvietila,
chromých a malomocných
mnoho uzdravila
a nad jinými pracnými veliké
divy činila.“*

Kronika tak řečeného Dalimila je též nejstarším dokladem úcty k paní Zdislavě. Zdislaviny skutky musely mít určitý ohlas ve společnosti konce 13. století, neboť by ji Dalimil nemohl nazývat „paní svatého života“. Není známo, proč se zájem o paní Zdislavu v následujících stoletích ztrácí. S obnovou zdislavské úcty se setkáváme až na konci 16. století. Z tohoto období je doložena činnost spojená s opravou hrobu paní Zdislavy

– zámečník vyčistil u hrobu železnou mříž – což znamená, že tento hrob požíval zvláštní úcty a byl proto chráněn železnou mříží. O hrobu v Jablonném, kolem kterého se dějí zázraky, má zmínku i Václav Hájek z Libočan ve své Kronice české. Ten ale omylem hrob připisuje sestře sv. Václava, Přibyslavě.

Až 17. století znamená obrovské rozšíření a nárůst kultu Zdislavy z Lemberka. Nemalou měrou k tomu přispívají i noví majitelé panství – Berkové z Dubé. Již pražský arcibiskup Zbyněk Berka z Dubé usiluje na počátku 17. století o blahorečení paní Zdislavy – neúspěšně. V roce 1602 vychází sbírka básní od Jiřího Pontána z Breitenberka, věnovaná svatým ochráncům a patronům Království českého. Mezi nimi najdeme i hymnus k oslavě svaté Zdislavy. Roku 1608 pak vychází další jeho

dílo Bohemia Pia, kde se s paní Zdislavou také setkáváme. Zde se hovoří o Zdislavině štědrosti, o jejích skutcích milosrdenství a pomoci chudým. Z konce 17. století pocházejí nejstarší ikonografické prameny, zobrazující postavu a skutky paní Zdislavy. Jedná se o cyklus 24 olejomalb z krypty kolem hrobu paní Zdislavy v Jablonném. Cyklus vznikl kolem roku 1660 a byl namalován podle starších předloh, které se však nedochovaly.

Na přelomu 17. a 18. století je z iniciativy Berků z Dubé započato s přestavbou gotického kostela. Při této přestavbě došlo i k barokizaci Zdislavininy hrobky, která tím získala dnešní podobu. V tomto období vznikají další ikonografické památky. Zdislava je zde zobrazována se svými atributy – modelem kostela v rukou a pokladnicí či ošatku, ze které obdarovává chudé. Bývá též zobrazována jako prostřednice mezi prosebníkem a Bohem. Na většině ikonografických památek je paní Zdislava zobrazována s erbem Berků z Dubé. Jedná se o uměle a historicky nesprávně vytvořený „berkovský“ původ paní Zdislavy. Vytvořili si ho sami Berkové, aby tak zvýšili vážnost svého rodu.

Ve druhé polovině 18. a v první polovině 19. století další vývoj kultu poněkud ustrnul. Tereziánské a josefínské reformy, a především zrušení jablonenského dominikánského kláštera, přerušilo na

čas širší zájem o paní Zdislavu. Tradice její úcty však zůstala zachována při chrámu sv. Vavřince.

K dalšímu značnému rozšíření kultu dochází znovu na konci 19. století. Tento kult vrcholí beatifikací paní Zdislavy 28. srpna roku 1907. Od té doby je paní Zdislava uctívána jako ochránkyně rodiny a manželského života. Tato doba chápe již odkaz paní Zdislavy v celé jeho šíři – barokní sebeotrýznění a odříkávání ustupuje a ke skutkům milosrdenství přistupuje horlivá snaha o pokrok ve společnosti. Současně s tím je však Zdislava chápána i jako příkladná matka a manželka, která kromě svého zapojení do života plní i svoji úlohu v rodině.

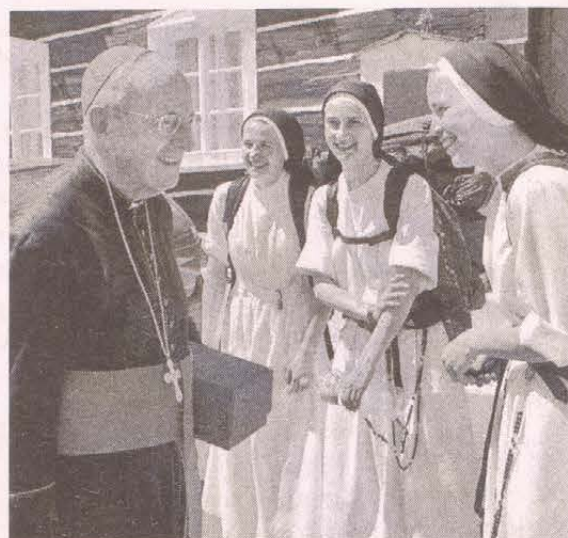
Prvním oficiálním žadatelem o kanonizaci byl litoměřický biskup Štěpán Trochta, který v roce 1948 předložil příslušnou petici papeži Piu XII., ale v době totality to nebylo možné. Až v roce 1968 se se stejnou prosbou obrátil na papeže Pavla VI. tehdejší provinciál dominikánů P. Ambrož Svatoš, ale i další biskupové a ordináři. Politické události však ještě nebyly příznivé. Zájem znovu vzrostl v letech 1980–92, kdy papež Jan Pavel II. dostával prosebné listy z Čech, Německa, Polska, Rakouska a Itálie.

Celé úsilí bylo završeno 21. května 1995, kdy Svatý otec Jan Pavel II. v Olomouci Zdislavu kanonizoval.

Bc. Jaroslav Slabý

SV. ZDISLAVA

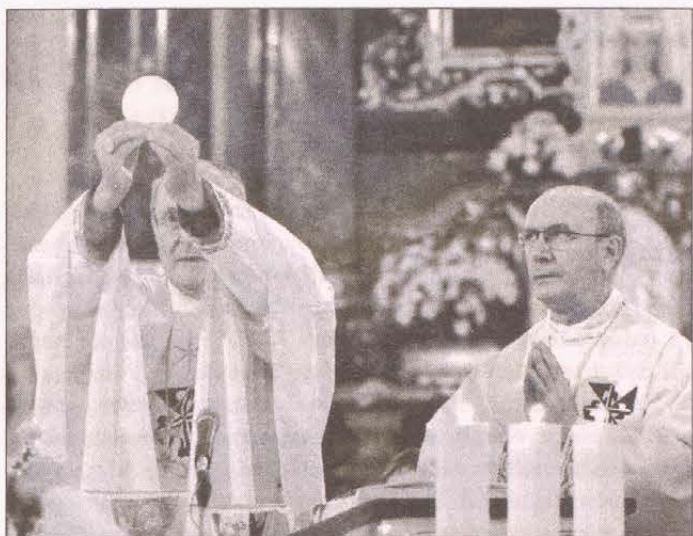

Kříž stojí

Tak vidí kardinál Joachim Meisner naši litoměřickou diecézi – tak jí oslovil na začátku své homilie, kterou otiskujeme jako doprovod k obrazové reportáži z letošní hlavní pouti v Jablonném v Podještědí v sobotu 28. května.

Jedním z koncelebrantů byl i papežský nuncius v České republice arcibiskup Diego Causero ▲

Letošní pouť byla významná tím, že při ní slavila česká dominikánská provincie své sté výročí znovuoobnovení a také uplynulo právě v těchto dnech deset let od svatořečení paní Zdislavy z Lemberka.

Kostel byl téměř celé dopoledne na všech mších svatých plný až do posledního místa. Liturgickým vrcholem byla mše svatá, sloužená od 11 hodiny a jejímž hlavním celebrantem byl právě Joachim kardinál Meisner z Kolína nad Rýnem a dále spolu s padesátkou kněží koncebrovalo pět dalších biskupů včetně našich třech Dominikem Dukou, Pavlem Posádem a Josefem Kouklem.

Na začátku otec kardinál pozdravil všechny přítomné se sdělením, že o této pouti informoval osobně informoval svatého otce Benedikta XVI., který pozdravuje

všechny přítomné, především děti. Mši svatou doprovázel zpěvem pěvecký sbor Řetízek z Železného Brodu latinsky zpívaným ordináři.

Na konci mše svaté otec kardinál předal malou část ostatků svaté Zdislavy velvyslankyni Filipínské republiky, která je doveze do nové filipínské farnosti, kde bude této naší světicí zasvěcen nový kostel. Otec biskup Dominik Duka také před závěrečným požehnáním posvětil ve vstupních pro-

Netradiční pohled na jablonenskou baziliku ▲

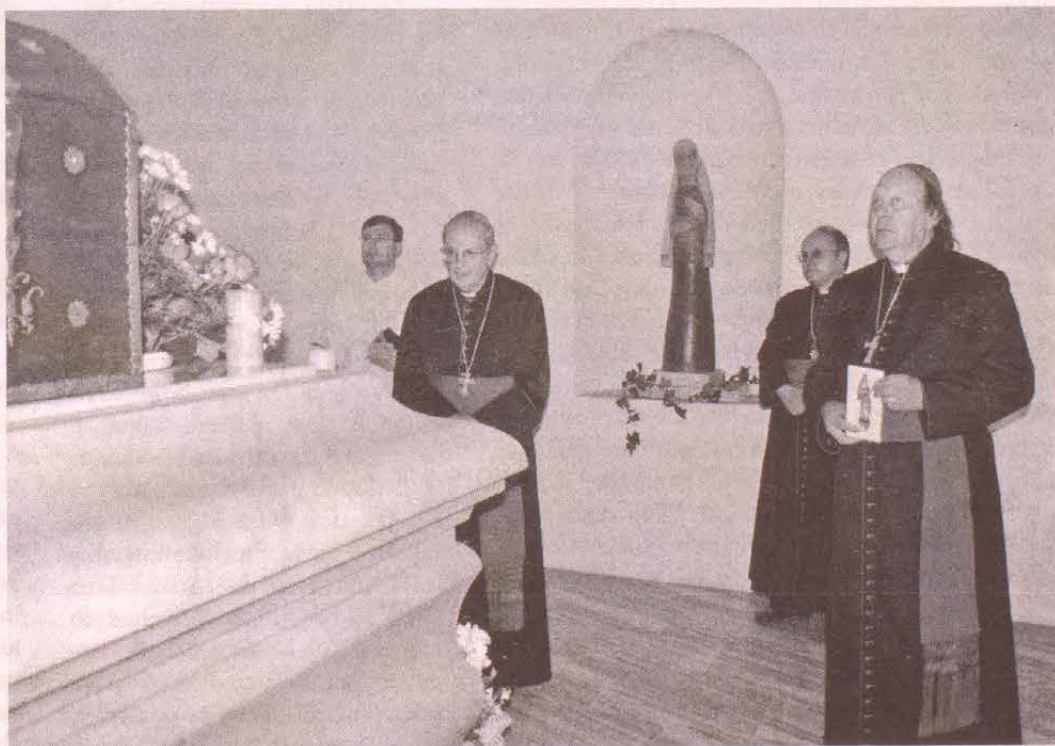
storách baziliky v Jablonném plastiku s bustou papeže Pia X., který sv.Zdislavu blahorečil a na protilehlé straně bustu papeže Jana Pavla II., který ji svatořečil.

Pouť pak pokračovala za velké účasti věřících až do odpoledních hodin, kdy se v bazilice mile rozloučil s poutníky otec biskup Pavel Posád.

Na své si také přišla ne-daleká Zdislavina studánka a hrad Lemberk, který byl, jako každoročně od rána obležen účastníky poutě, kteří chtěli vidět místa, kde svatá Zdislava žila a působila.

Všem, kteří se zasloužili o přípravu a organizaci poutě, Bůh odplať.

M.P., foto Jan Rosenauer

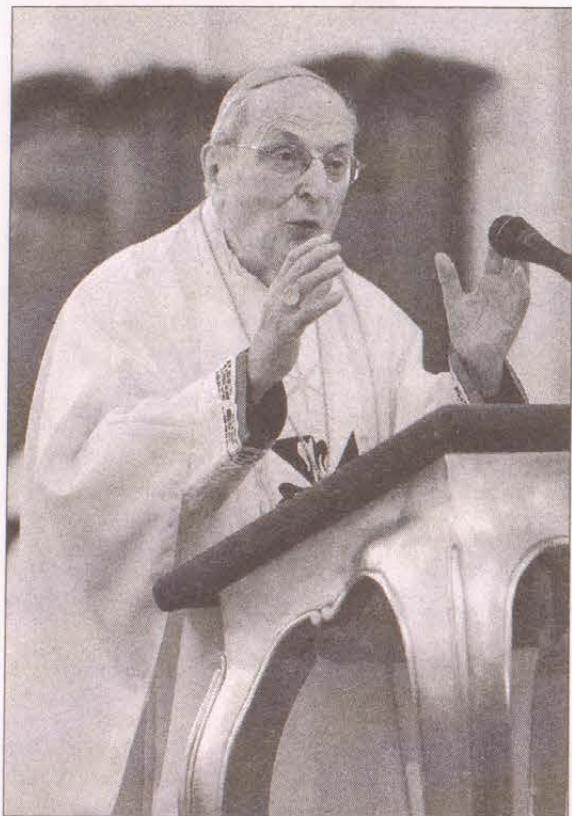
Po mši navštívil kardinál Meisner v doprovodu biskupa Posáda a dalších biskupů a kněží hrobku svaté Zdislavy. V nice na stěně je vidět keramická socha svaté Zdislavy od Evy Tesařové. Autorka ji sem instalovala jako poslední svoji sochu krátce před svou smrtí 25. června 2004. ►

Kázání ke cti svaté Zdislavy

kteří pronesl 24.května 2005 v Jablonném Joachim kardinál Meisner arcibiskup v Kolíně n.R.

Joachim kardinál Meisner při kázání v jablonenské bazilice, foto jsr

Milí spolubratři v duchovní službě, milé sestry a bratři v Kristu Pánu!

„Crux stat, dum volvitur orbis“ – „Kříž stojí, zatímco svět se otáčí“. V tomto roce slaví biskupství Litoměřice 350 let svého vzniku. Je to biskupství, které od začátku stálo a zůstalo pod křížem, a proto je také zcela biskupstvím pod Boží milostí. To se velice zřetelně ukazuje na takzvaných místních svatých, na svatých, kteří se zároveň stali zvláštním darem Božím pro místní církev a kteří zaručují duchovní plodnost diecéze. Svatí jako lidé pod křížem činí církev nepřemožitelnou. Hned budeme namítat: „Svatá Zdislava jako základ pro litoměřické biskupství je už téměř 700 let mrtvá! Co má do činění ono tehdy s dneškem?“ V Božím království se nic neztrácí. Všechno dobré a svaté, co bylo v Boží domácnosti investováno, zůstává plodné a vždy znova může být učiněno plodným. Svatý Otec Jan Pavel II. před deseti lety v Olomouci svatořečil blahoslavenou Zdislavu přece proto, aby zároveň spojil přítomnost se svatým začátkem, aby všechno zůstalo zachováno v původní plodnosti, požehnané a dynamické. Sám jsem u toho byl tehdy přítomen, zároveň byl také kanonizován Jan Sarkander. Ačkoliv pocházím z Wroclavi a přirozeně dobře znám blahoslaveného Česlava, který je v dominikánském kostele mého rodného města velice uctíván a jako tehdejší provinciál slezsko-české dominikánské provincie horlivě podporoval sv. Zdislavu, poznal jsem ji a oblíbil jsem si ji teprve od jejího svatořečení před deseti lety.

1. „Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi“ (Jan 1, 14) je základní výpověď naší křesťanské víry. Bůh,

nepochopitelný, neviditelný a nepřístupný, se stal člověkem skrze Ducha svatého z Marie, Panny, a stal se pochopitelný, viditelný a přístupný. Když mluví Ježíš, slyšíme mluvit Boha. Když jedná Ježíš, vidíme jednat Boha. Když se setkáváme s Ježíšem, setkáváme se s Bohem. Tento Ježíš nás nechává Boha, svého Otce, také oslovovat jako Otce. Křtem, biřmováním a Eucharistií jsme se stali adoptivními syny a dcerami Božími, takže Kristus se stal naším bratrem. Proto říká svým učedníkům: „Kdo ve mne věří, bude činit skutky, které já činím, a bude činit ještě větší skutky“ (Jan 14, 12). Zde je místo svaté Zdislavy. Ona směla s milostí Kristovou činit velké věci. Její bezpodmínečná vášnivá víra v Ježíše Krista jí umožnila, aby ten kousek světa, do kterého ji Bůh umístil, svou vlast, pozitivně proměnila, neboť každá vnitřní přítomnost Krista v člověku hledá svůj lidský vnější projev. V životě svaté Zdislavy se to stalo jaksi exemplárním pro její krajany v této oblasti. Všechna Kristova slova volají po křesťanských činech. To, co Zdislava slyšela, to učinila. Její zkušenost s Kristem ji poháněla ke zkušenosti s člověkem. Její spoluslavení svaté liturgie se zviditelňovalo v její činné službě.

Asi nikdo ve vašem národě toto tak brzy nechápal a tak skvěle neuskutečnil jako svatá Zdislava. Byla zcela inspirována duchem svatého Dominika, kterého setkání s chudými učinilo vášnivým zvěstovatelem evangelia. Hluboká mystika koncentrovaná na Krista učinila ze svaté Zdislavy v následování svatého Dominika velkou uskutečňovatelku lásky k lidem. Její hluboké spojení s Kristem ji přivedlo k tomu, že se cítila spojena se všemi lidmi, kteří se lopotí a jsou obtíženi, namáhají se a nesou těžkosti. Když se Kristus identifikuje právě s těmi, kdo se lopotí a jsou obtíženi, stal se pro Zdislavu právě v nich dotknutelný. Ježíš Kristus se nechává obdarovávat od nás lidí, když v chudých a nemocných k nám natahuje svoje prosící ruce. To fascinovalo Zdislavu takovým způsobem, že ona tehdy obvyklou míru náklonnosti k lidem

daleko překročila, protože láska ke Kristu v chudých nestrpí žádné hranice a omezení. Věnovala vzácné kalichy ke slavení eucharistie, protože Pán řekl o podobě chleba a vína: „Toto je moje tělo“ a „Toto je moje krev“. Ale Zdislava rozdala nezměrná bohatství chudým, nemocným a odstrčeným, protože tentýž Pán o těchto lidech řekl: „Co jste pro jednoho z těchto nejmenších bratří učinili, pro mě jste učinili“ (Mt 24, 40). A v důsledku toho založila důležité církevní budovy, jako tento krásný kostel sv. Vavřince zde v Jablonném a potřebné kláštery a nemocnice, jako zde důležitý dominikánský klášter. Ať je to modlitba nebo služba chudým, vždy jde o Krista. Jsou to dvě strany téže mince.

2. Svatá Zdislava uchránila křesťanství ve vašem kraji na jedné straně před spiritualizací a na druhé

Zdislava dává almužnu

straně před materializací. Zatímco stále znova hledala Kristovu tvář v modlitbě a ve slavení eucharistie, stávala se schopnou jasně vidět jeho přítomnost v lidech, kteří musí stát ve stínu kříže. Poznala, že ve slově Božím jí nejsou poskytnuty pouze informace o Bohu a jeho království, ale že je to zároveň návod k použití pro naši křesťanskou činnost. Víra nechce být pouze promodlená, ale chce být také praktikovaná. „Modli

se a pracuj!“, tak definoval křesťanský život dávno před Zdislavou svatý Benedikt, otec Evropy.

Proto od počátků stávala vedle domu Božího vždy nemocnice nebo dům pro děti a staré lidi. Kdyby byla jen nemocnice, bylo by to jen poloviční křesťanství, tedy křesťanství na jedné noze, a kdyby to byl jen dům Boží, pak by to také bylo křesťanství stojící jen na jedné noze. Platné je vždy obojí dohromady: Nebe a země, Bůh a člověk – Boží dům a nemocnice. Svatá Zdislava byla takovou opravdovou katolickou postavou, která obojí společně viděla a uskutečnila. Zdislava tímto patří k velkým svatým a k zakladatelským postavám Evropy. Její činnost inspirovala generace mladých lidí, aby sloužili Bohu nejen sepnutými rukama, ale také pracujícíma rukama v potu jejich tváře ve službě lidem. Zdislava obrátila jejich nitro navenek a všechno vnější zvnitřnila. Zatímco byla zcela ponořena do tajemství Krista, vracela se navenek zpět k nouzi lidí, aby jim stála nablízku. Nemusela si zahalovat tvář jako Mojžíš, když opouštěl stan zjevení, aby Izraelité nebyli oslněni Boží září na jeho obličej. Záře, kterou přijímala Zdislava z Boží tváře, rozhýbala ihned její nohy, které ji nesly k potřebným. On otevřel její ruce, aby vše dala chudým.

Toto setkání Zdislavy s Kristem v utlačovaných lidech zpětně působilo opět prohloubení a rozšíření jejího přímého setkání s Kristem v modlitbě. Z tohoto ponoření do plnosti Kristovy se vynořila znova k ještě bohatšímu uskutečňování Krista ve prospěch lidí. Tak se Boží sláva stala vnitřním vlastnictvím této velké ženy a přitom ve stejné míře chudoba jejich lidských bratří a sester, kterým se Zdislava ve stejné míře dokázala rozdat a darovat.

3. Zdislava zemřela už ve dvaceti šesti letech, což bylo i pro tehdejší dobu velice brzy. Ale ona již byla dokonalá, když se strávila ve službě Pánu v chudých a utlačovaných lidech. Je velkou mystičkou vtělení Boha v Ježíši Kristu. A proto byla velkou uskutečňovatelkou křesťanské lásky, neboť láska Boží byla vylita do jejího srdce skrze Ducha svatého, který jí byl dán (srov. Řím 5, 5). Tak se stala Zdislava normativní postavou pro každého, kdo chce brát vážně to, že je křesťanem. V ní a skrze ni byl Kristus pro lidi dotknutelný, zakusitelný a srozumitelný. Ona byla skutečně Biblií, kterou mohli číst a seznamovat se s ní také negramotní lidé. Proto Zdislava nezastarala, ale je vysoce aktuální, tehdy jako dnes. Pokud se má Evropa skutečně stát jednotou důstojnou pro život milionů lidí, musí najít cestu zpět k velkým zakladatelským postavám, ke kterým patří Zdislava. Nezpěčovala se pouze vůči tomu, co dnes nazýváme „strukturami hříchu“, když si pro sebe nevzala nic z toho, co nabízela vrchnost, o čemž Zdislava věděla, že bylo lidem nespravedlivě odňato. Tak byla výzvou pro příslušníky svého stavu a andělem všech vykořisťovaných. Zdislava je zosobněným evangeliem, které zůstává čitelné i pro slepého a slyšitelné pro hluchého. „Slova hýbou, příklady táhnou“.

Blahoslavené jsi, město Jablonné, které zde v nádherém kostele svatého Vavřince ukrýváš vzácný poklad, tělo svaté Zdislavy! Ona je zároveň čestnou občankou tohoto města a patronkou diecéze Litoměřice. Nepřehlédnutelný je počet těch, kteří v minulosti vstoupili do šlépějí Zdislavy. Jsou také pozváním pro nás všechny, abychom se dostali na cestu, která skutečně vede k Otci. Amen.

SPOLUŽAČKA

Církevní obec se za něho naléhavě modlila k Bohu.
(Skutky apoštolů 12, 5b)

Vypráví bratr Cyril i sama uzdravená

Bylo to v sobotu 20. března 1999. Zrovna jsme měli setkání našeho místního sdružení dominikánských laiků v klášteře v Jablonném, a tak jsme se stali svědky jedinečného poutního zájezdu: Přijel autobus plný studentů a studentek i s několika profesory z jedné vyšší odborné školy ve středních Čechách.

Přijeli vykonat pouť za uzdravení své 18leté spolužačky Hanky, velice těžce nemocné. Řada mladých přistoupila k svátosti smíření. Otec Jindřich sloužil za Hanku mši svatou u zdislavského oltáře. Snad všichni přijali svátostného Krista.

Koncem října jsem se od otce Jindřicha dozvěděl, že asi za 14 dní nato dostal telefonickou zprávu, že Hanka je v pořádku, že se uzdravila.

Po delší době se mi podařilo navázat s Hankou písemný kontakt. Ochotně vyprávěla, jak její nemoc i uzdravení probíhaly:

„Na moji nemoc přišli lékaři koncem listopadu 1998. Po mnoha vyšetřeních stanovili v prosinci diagnózu: M. Hodgkin. Jde o onkologické onemocnění, při kterém je postižena lymfatická tkáň; dnes je poměrně dobře léčitelné.

Ještě v prosinci jsem začala z domova dojíždět ambulantně na chemoterapii do fakultní nemocnice v Brně-Bohunicích, trvala necelého půl roku. Potom jsem v červnu 1999 po necelý měsíc absolvovala v Masarykově onkologickém ústavu v Brně ještě zajišťovací dávku radioterapie na postiženou oblast.

Ještě než jsem se dozvěděla samotnou diagnózu, koncem listopadu jsem přijala svátost nemocných. Ta mi dala velkou sílu a pokoj. Během léčby už od počátečních vyšetření se za mě modlili všichni moji blízcí, přátelé, spolužáci a pedagogové z naší školy, dokonce i lidé, kteří mě neznali a nikdy neviděli. Po celou dobu, kdy jsem byla doma, mě navštěvoval nejen otec Michael, ale také spousta dalších profesorů a známých.

Po Vánocích přišel právě někdo ze školy, kde studuji (myslím, že to byl jeden z profesorů), s návrhem jet na pouť za mé uzdravení do Jablonného v Podještědí ke sv. Zdislavě. A hned začaly přípravné modlitby (především růženec), trvaly skoro tři měsíce – až do pouti 20. března. Té se zúčastnilo asi 50 studentů a také někteří profesori. Těsně před poutí jsme se modlili nověnu ke sv. Zdislavě.

Zanedlouho nato jsem se dozvěděla výsledky kontrolních vyšetření: byly víc než dobré – celý nález se od počátku léčení zmenšil o 95%! Od doby, kdy skončila chemoterapie, se dá říct, že jsem zase zdravá. V postižené oblasti sice zůstal ještě malý nález, ale ten je pasivní. Po následné radioterapii je stav nálezu neustále průběžně kontrolován.

Vím, že mě Bůh uzdravoval už od samého počátku, kdy byla má nemoc zjištěna. Velikou pomocí a posilou mi byly všechny modlitby blízkých, známých i neznámých a samozřejmě i pouť ke svatě Zdislavě. To vše dohromady způsobilo, že jsem se po celou dobu léčení cítila velmi dobře fyzicky, ale hlavně duševně; to všechno bylo příčinou mého rychlého uzdravení. Proto si netroufám tvrdit, že v mém případě šlo o uzdravení okamžitě po pouti do Jablonného, i když ovšem nepochybuji o mocné přimluvě sv. Zdislavy. Pouť byla jednou z mnoha věcí, které vedly k mému uzdravení.

Skrze tuto mou nemoc se dostalo mnoho milostí nejen mně, ale taky celé mé rodině a všem blízkým, kteří za mne prosili. Jim všem patří můj velký dík!“

Sovědectví z knihy „Na přimluvu paní Zdislavy“, sestavil Z. C. Fišer

Homilie u příležitosti svatořečení Zdislavy z Lemberka a Jana Sarkandra

Papež JAN PAVEL II. – 21. května 1995 – Olomouc, letiště Neředín

1. „Odcházím a přijdu zase k vám“ (Jan 14, 28)

Ježíš pronáší tato slova ve Večeřadle, den před svou smrtí. Stručně řečeno v sobě shrnují celé velikonoční tajemství: odchod ze světa smrtí na kříži a nový příchod ve vzkříšení. Avšak obsah dnešního evangelia poukazuje ještě na jiný rozměr. Čtyřicátý den po vzkříšení Kristus opouští apoštoly, aby se vrátil k Otci. Tento definitivní odchod je zároveň podmínkou pro pozdější přítomnost, která se rozšíří z generace na generaci, jak to sám Kristus řekl: „*Jsem s vámi po všechny dny, až do konce světa*“ (Mt 28, 20).

„*Jsem s vámi*“ chce říci: jsem s církví na vás zbudované a přijdu vždy z moci Ducha svatého. A to je ten mnohotvárný příchod: ve slově evangelia, ve svátostech, zvláště v eucharistii, v tajuplném přebývání v lidském srdci prostřednictvím milosti. Na tento poslední příchod se vztahují slova, která jsme právě slyšeli: „*Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo a můj Otec ho bude milovat, přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek*“ (Jan 14, 23).

Láska způsobuje to, že osoby přebývají duchovně jedna ve druhé. Tak je tomu podle lidských měřítek; a v měřítku Boha-člověka se toto přebývání ještě podstatně prohlubuje. „*Kdo mě miluje, (...) můj Otec ho bude milovat a přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek*“ (Jan 14, 23). Láska ke Kristu tedy přitahuje lásku Otce a způsobuje, že Syn a Otec jsou přítomni v duši člověka a cele se mu oddávají. Takový „*dar*“ je dílem Ducha svatého, dílem nestvořené lásky. A vlitý do lidského srdce způsobuje, že celá Nejsvětější Trojice je v něm přítomná a přebývá v něm.

Toto přebývání, pramenící z lásky a obohacující lásku, vyžaduje, aby se uskutečňovalo v pravdě. Kdo miluje Ježíše, zachovává jeho slovo, slovo o němž on říká: „*Není moje, ale mého Otce, který mě poslal*“ (Jan 14, 24). Kdo miluje Ježíše, žije podle jeho evangelia.

Kristus je Slovo Otce. V něm se uskutečňuje plnost pravdy, která je v Bohu a která je Bůh sám. On „*se stal tělem*“ (Jan 1, 14), aby nám tuto pravdu zprostředkoval lidskými slovy, lidskými činy a konečně i velikonočním tajemstvím kříže a zmrtvýchvstání. Nyní

Kristus říká: „*Jdu k Otci*“ (Jan 14, 28). Je to pro něho důvodem božské radosti a přeje si předat tuto radost i svým učedníkům. S lidstvím, které na sebe vzal, se Slovo vrací k vlastnímu zdroji – onomu věčnému prameni, ze kterého bez začátku čerpá svůj počátek.

2. Přijdu z moci Ducha svatého

Kristus slibuje: „*Utěšitel, Duch svatý, kterého Otec pošle v mém jménu, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl*“ (Jan 14, 26). Liturgie, která nám dnes znovu předkládá tato slova pronesená Ježíšem ve Večeřadle den před jeho utrpením, vede naše myšlenky k tajemství, které je již blízké Nanebevstoupení Páně a Soslání Ducha svatého. Apoštolové obdrželi Ducha svatého už večer v den Velikonoce, kdy vzkříšený Kristus, který přišel mezi ně do Večeřadla, jim ukázal rány na ruku a boku a řekl jim: „*Přijměte Ducha svatého*“ (Jan 20, 22).

To co se tehdy odehrálo v soukromí, se má nyní odehrát uprostřed lidu shromážděného v Jeruzaléme ke svátku Letnic. Ježíš nebude přítomen s apoštoly ve Večeřadle, avšak soslání Ducha svatého způsobí, že Kristus začne v nich a jejich prostřednictvím působit novou mocí: začne působit jako pravda a láska.

Utěšitel, Duch svatý, bude učít apoštoly a církev až do konce věku všechno to, v čem je vyučoval sám Kristus. Bude bdít, aby Kristovo učení, jeho pravda, přetrvávala bez přestání v církvi; aby Slovo, v Božství jedno s Otcem, mohlo i nadále sjednocovat mezi sebou lidi z generace na generaci touž pravdou a touž láskou, kterou on zjevil svým prvním příchodem na svět. Tak evangelium dnešní neděle směřuje zcela jasně ke zrození církve a k jejímu poslání.

„*Odkazuji vám pokoj, svůj pokoj vám dávám*“ (Jan 14, 27). Kristus pronáší tato slova v okamžiku, kdy na tvářích apoštolů lze vyčíst znepokojení a úzkost. Jsou to koneckonců poslední hodiny před jeho utrpením. A proto jim říká: „*At' se vaše srdce nechvěje a neděsí*“ (Jan 14, 27). Je pravda, budete svědky mého ponížení, mého ukřižování a potupné smrti na kříži. Je pochopitelné, jste-li sužováni podobnou představou, trpíte-li už samotnou myšlenkou, že váš Mistr

vás musí opustit takovým způsobem. Neděste se však! Po tomto odloučení se k vám vrátím vzkříšený a budete se těšit z míru, který já vám dám. Uprostřed nepokojů světa vám tento mír umožní býtými svědky, umožní vám hlásat evangelium a vést lidi ke svatosti.

3. „Odcházím a přijdu zase k vám“

Tato slova, která Kristus řekl ve Večeřadle, se přenášejí po celé generace. Apoštolové, počínající dnem soslání Ducha svatého, šli do celého světa hlásat evangelium všem národům, jak nám to připomnělo i dnešní první čtení ze Skutku apoštolů. Evangelium hlásali Pavel a Barnabáš mezi pohanskými národy. A tato otevřenost světu byla stvrzena Duchem svatým skrze společenství apoštolů, jak to dosvědčuje i takzvaný Jeruzalémský koncil.

Totéž evangelium pravdy a svatosti se dostalo svého času i do našich slovanských zemí – přišlo i do Čech a na Moravu, zde zakořenilo, stejně tak jako i v sousedních krajinách. Během staletí přineslo bohaté ovoce milosti a svatosti. Toto ovoce přinesla i tato vaše starobylá a vznešená církev, kterou dnes s radostí navštěvují. Zdravím vašeho milého arcibiskupa, monsignora Jana Graubnera, kterému děkuji za srdečně blahopřání vyjádřené i jménem vás všech. Spolu s ním zdravím i pomocného biskupa a ostatní zde přítomné církevní hodnostáře. Zdravím též kněze, řeholníky a řeholnice, katechety a horlivé laiky i vás, účastníky této slavnosti.

Vždyť dnes, v Olomouci, mám příležitost slavit spolu s vámi svatořečení blahoslaveného Jana Sarkandra a blahoslavené Zdislavy z Lemberka.

4. Život svaté Zdislavy,

– která se narodila ve třináctém století na Moravě a žila v severních Čechách, se vyznačuje mimořádnou schopností obětovat se pro druhé. Dosvědčuje to zvláště její rodinný život, kde jako manželka hraběte Havla z Lemberka byla – podle slov mého ctihodného předchůdce Pavla VI. – „*vzorem manželské věrnosti, oporou rodinné spirituality a příkladem počestnosti mravů*“. Dotvrzuje to pak i její horlivá služba na poli

charitativním, zvláště u lůžka umírajících, kterým věnovala vždy tak velkou péči a starostlivost, že je dodnes vzpomínána jako „uzdravovatelka“. Svatá Zdislava, která intenzivně žila spiritualitou dominikánské terciářky, uměla sama sebe učinit darem, po vzoru Ježíšových slov: „Blaženější je dávat než brát“ (Sk 20,35). A to je to tajemství oné velké sympatie, kterou její postava stále vzbuzovala už za života, stejně tak jako i po smrti, až do dnešní doby. Její příklad je mimořádně aktuální, zvláště s přihlédnutím k hodnotě rodiny, která – jak nás ona sama učí – musí být otevřena Bohu, daru života a potřebám chudých. Naše svěťice Zdislava je zářným svědkem „evangelia rodiny“ a „evangelia života“, které se církev snaží, víc než kdy jindy, šířit na přechodu z druhého do třetího tisíciletí křesťanství.

Rodiny v Čechách a na Moravě, vy jste nedocenitelným pokladem tohoto národa a právě napodobováním svých světců a světic se stáváte tím, čím jste už byly v plánu Božím! A ty, Zdislavo z Lemberka, ty dobrá, statečná, milosrdná a zbožná matko, veď rodiny své vlasti a celého světa k tomu, aby stále hlouběji poznávaly své poslání, aby byly hotovy rozdávat se!

5. Téměř o čtyři století později

se setkáváme s Janem Sarkandrem, knězem a mučedníkem...

6. „Ať tě Bože velebí národy“ (odpověď k žalmu)

Tak zpívá církev tuto neděli v době velikonoční. „Nechť se lidé radují a jásají, že soudíš národy spravedlivě a lidi na zemi řídíš“ (Ž 66/67,5). Tato výzva k radosti má svůj počátek ve vyplnění Kristova příslibu ve Večeřadle během Poslední večeře: pramení z velikonočního tajemství jeho smrti a vzkříšení.

Je to radost Letnic. Opravdu v síle Ducha svatého Kristovi učedníci a jejich nástupci hlásali evangelium lidem a národům celého světa, aby celý svět poznal cestu, kterou je Kristus, a aby všechny národy přijaly jeho spásu (srv. Ž 66/67,3).

Dnes jsou touto radostí naplněni především Slované v Čechách a na Moravě, kteří krácejí po cestě evangelia již více než deset století. Zdrojem naší dnešní radosti jsou především ti, kteří šli touto cestou a vedou nás po ní k setkání s Kristem: svatá Zdislava a svatý Jan Sarkander. Jejich svědectví lidem přiblížilo světlo Božího království a osvítilo cestu mnoha generacím, které směřují k nebeskému Jeruzalému, kde Bůh věčně přebývá.

(Oficiální projevy – vydal sekretariát ČBK 1995)

Zdislava z Lemberka a její význam pro současnou Evropu

V době, kdy žila sv. Zdislava v severních Čechách, kdy Havel z Lemberka stavěl hrad téhož jména, kdy toto poměrně slabě osídlené území bylo kultivované jak Čechy, tak i Němci, šířilo se území Markvarticů z údolí Jizery na sever a západ. Když Zdislava získala mezi německými a českými novousedlíky pověst svatosti, pak můžeme předpokládat, že svou úlohu chápala v křesťanském slova smyslu a neptala se, zda jde o Němce nebo Čechy, ale o to, kdo potřebuje její péči.

Poselství evangelia a výzva k následování Krista překračuje všechny etnické hranice. Křesťanský pohled spočívající na hlubokých základech překonává bez ztráty identity hranice kmenů i národů v Evropě a v nejlepších časech přinesl různost v jednotě. Pokus o omezení takto široce pojetého poslání narážel na překážky emocí. V této souvislosti se zabývám intenzivně vzájemnou výměnou myšlenek, která je na dalším stupni vývoje vstupu českých zemí do Evropy

rozhodující. Přitom myslím na řeč našeho prezidenta, který se odvolává na demokratické principy této země. Otevřená společnost občanů je dědictvím antiky, ale podle našich zkušeností tím ještě není vše zajištěno a mohlo by dojít k nebezpečnému vakuu, protože individuální svoboda potřebuje milost, a jen tak ji můžeme používat svobodně z křesťanského hlediska.

Zdislavu z Lemberka musíme pro sebe teprve objevit a současně jsem dospěl k zjištění, že je to právě ta základna, která nás spojuje v uctívání příkladných osobností a svatých, aniž bychom je čečizovali nebo germanizovali.

Privést českou Zdislavu do Evropy pokládám za svůj cíl a poslání. Jsem přímým potomkem své pratety Zdislavy, jejíž synovec se začal psát po hradě Valdštejn, a cítím se proto k tomuto úkolu zavázán.

Angelu Waldstein OSB, Sborník vydaný při příležitosti symposia a výstavy ke svatořečení paní Zdislavy v roce 1995

Bolest a milosrdenství na stříbrné minci

Svatá Zdislava je dnes jedinou ženou, mimopražskou diecézní patronkou, která má i svoje stříbrné platidlo. Jde o pamětní minci v hodnotě 200 Kč ze stříbra o ryzosti 900/1000, kterou vydala k 750. výročí „nebeských narozenin“ svatě Zdislavy v roce 2002 pod oficiálním názvem „pamětní stříbrná dvousetkoruna k 750. výročí úmrtí svatě Zdislavy z Lemberka“ Česká národní banka.

Autorem návrhu je akademický sochař Michal Vitanovský (*1946) a mince byla ražena mincovnou v Jablonci nad Nisou. Na rubu této mince je motiv milosrdenství – sv. Zdislava se stará o nemocného na lůžku. Na lici pak je český lev a označení hodnoty.

Pro zajímavost: Svatá Anežka, spolupatronka pražské arcidiecéze, má také svoji pamětní minci, stříbrnou padesátikorunu z roku 1990, ta však již od roku 1993 není oficiálním platidlem. S její podobou se však setkáváme velmi často – nese ji další platidlo, v kostelních sbírkách tolik oblíbená papírová padesátikorunová bankovka. B. T.

**Autor medaile: Michal Vitanovský
Vydala: Česká národní banka**

Literatura o svaté Zdislavě

K nejstarším dokladům úcty ke svaté Zdislavě patří dvě veršované kroniky, jedna latinská *Cronica Domus saren-sis*, druhá česky psaná kronika tzv. *Dalimila*. Zatímco první z nich zachycuje svatou Zdislavu jenom letmo jako manželku Havla z Lemberka a matku několika dětí, druhá se zaměřuje na Zdislavu samou a ukazuje ji jako léčitelku a divotvůrkyni. Znamé jsou verše:

*Pět mrtoých jest Boží mocí vzkřiesila,
mnoho slepých prosvietila,
chromých a malomocných mnoho uzdravila
a nad jinými pracnými veliké dívy činila.*

Kronika zbraslavského kláštera vznikla v druhé polovině 13. století, nedlouho po smrti svaté Zdislavy († 1252), a *Dalimilova kronika* o něco později, ve druhém desetiletí 14. století, na počátku vlády Jana Lucemburského. V následujících dvou stoletích se v literatuře udrželo povědomí o svaté Zdislavě především díky *Dalimilově kronice*.

Oživení zájmu o domácí světce vedlo v průběhu 17. století k sepsání řady textů, většinou latinských, které o svaté Zdislavě jednají. K prvním autorům tohoto období patří mostecký rodák Jiří Bartold Pontanus z Breitenberka (asi 1550–1614), kanovník metropolitní kapituly u sv. Víta v Praze, který zpracoval život svaté Zdislavy stručným latinským pojednáním ve spise *Bohemia pia* (Zbožné Čechy) a veršem ve sbírce latinských hymnů o českých patronech *Hymnorum sacrorum libri tres* (Tři knihy posvátných hymnů). Rukopisně je dochována také legenda, kterou o svaté Zdislavě sepsal známý český učenec a kněz Tovaryšstva Ježíšova Bohuslav Balbín (1621–1688).

Od 17. století vznikly početné práce latinské, německé a později i české věnované svaté Zdislavě. Základní význam pro poznání jejího života si udržují práce předního českého historika, konvertity Zdeňka Kalisty (1900–1982). Osobnosti svaté Zdislavy věnoval nejprve ve 40. letech knížku *Blahoslavená Zdislava*, která vyšla roku 1941 v Olomouci v nakladatelství Krystal, a později se k postavě svaté Zdislavy vrátil a přepracovanou podobu jejího životopisu vydal roku 1969 v Římě v Křesťanské akademii pod názvem *Blahoslavená Zdislava z Lemberka*. Po autorově smrti byla znovu vydána v Čechách, roku 1991 v nakladatelství Zvon. Autor se zde zabývá postavou svaté Zdislavy v širokých historických souvislostech, uvádí čtenáře do života a kultury Zdislaviny doby, pokud jen mohou být z dochovaných pramenů poznány, věnuje se také příbuzenstvu svaté Zdislavy (jejímu manželu Havlovi z Lemberka, jejím rodičům, jejím potomkům).

Populární podobu dal obrazu svaté Zdislavy, jak se jeví na základě novodobého historického zkoumání, někdejší provinciál dominikánského řádu a muž všestranně zasloužilý o poznání jejího života i o rozšíření její úcty P. Ambrož Svatoš O. P. Jeho brožurka *Paní Zdislava* vyšla poprvé roku 1970 a od té doby slouží jako nejrozsáhlejší práce seznamující se životem svaté Zdislavy. V několika nedlouhých kapitolách podává základní údaje o životě svaté Zdislavy i jejich příbuzných, o jejím vztahu k dominikánskému řádu, o jejím duchovním životě, o její dobročinné činnosti i o zázracích, které se na její přímělu staly za jejího života i po její smrti i o úctě následujících staletí k ní.

Pro důkladnější poznání postavy svaté Zdislavy a jejího působení jsou cenné i další později vzniklé práce, připomeňme jen sborník *Zdislava z Lemberka* vydaný na začátku 90. let muzeem v České Lípě nebo práci Petra Piňhy *Blahoslavená Zdislava z roku 1991*.

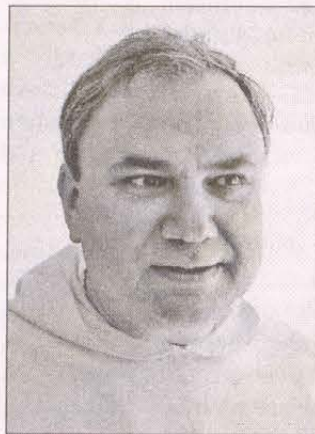
Tomáš Matějec

Pět let v Jablonném

dominikán P. Bernard Špaček

Jakým způsobem jste se dostal do Jablonného a jak jste prožil dobu svého působení zde?

Na to, jak jsem se dostal do Jablonného, je odpověď velice jednoduchá: člověk dostane papír a stěhuje se. O těchto věcech rozhodují představení. V řádu je to otec

provinciál, na diecézní úrovni zase otec biskup. Takže jsem se z Hradce Králové přestěhoval do Jablonného v Podještědí a šlo to v podstatě velice rychle a snadno.

Co se týká těch čtyřech roků tady, určitě to byla štace poměrně náročná – dílem proto, že je zde hrob svaté Zdislavy, svěťice, která je jednak hlavní patronkou naší diecéze,

jednak svěťice, která má, abychom řekli světskou terminologii, popularitu. Navíc je to také areál poměrně veliký na údržbu a v našem prostředí, kde neoplýváme finančními prostředky, tak zajistit běžný chod tohoto areálu se všemi potřebami je poměrně náročné.

Jak jste reagoval na to, že jdete právě k hrobu svaté Zdislavy, která je zakladatelkou a podpůrkyní zdejšího dominikánského kláštera?

Myslím, že jsem o tom v jednom čísle *Zdislavy* už hovořil před čtyřmi lety, kdy jsem do Jablonného nastupoval. Pro mne Jablonné a Zdislava nebyly neznámé pojmy, protože ještě v období komunistické totality a normalizace, v období působení otců Jindřicha a Františka, jsem do Jablonného jezdil jako mladý bohoslovec a v roce 1976 jsem zde tajně skládal své první řádové sliby a dokončoval jsem zde svůj noviciát. Proto jsem trochu věděl, kam jdu. A co se týká svaté Zdislavy, musím říci, že po celé období mého kněžského působení od roku 1981 mne provázela a člověk se snažil šířit její úctu, protože všude jsme si jako kněží uvědomovali potřebu zdravých křesťanských rodin, jejichž patronkou svatá Zdislava je. Dokladem takové „práce“ na zdislavském kultu je také kostel svaté Zdislavy na Prostřední Bečvě, který tam mí bývalí farníci postavili a kde prožiji teď víkend 21. května, kdy si připomínáme desáté výročí kanonizace svaté Zdislavy.

Jak jste prožíval samotnou kanonizaci svaté Zdislavy před deseti lety?

Bylo to u televize v Uherském Brodě, protože jsem tam v tu dobu působil v klášteře a všichni jsme nemohli odjet. Zajišťoval jsem bohoslužby doma, tak jsem tu slavnost nakonec prožil u televize – podstatně pohodlněji než ti, kteří stáli na letišti v mé rodné Olomouci. Také jsem viděl více, než mohli vidět přímí účastníci, ale zase jsem přišel o tu atmosféru, kterou prožívali ti, kteří byli bezprostředně u toho.

Svatořečení bylo ovšem „jen“ oficiálním potvrzením úcty, která tu již byla...

Musíme si uvědomit, že paní Zdislava z Lemberka září na historickém nebi již několik staletí jako stálice. Není to nějaká pouhá pomíjivá popularita herce nebo zpěvačky, ale je vzorem pro mnohé, protože je zosobněním skutečných duchovních a mravních hodnot, které nepomíjejí, ale mají svou skutečnou hodnotu. Navíc jak se zdá, její záře nepohasíná, ale jasně září do třetího tisíciletí. Proto mohl také papež Jan Pavel II. napsat ta slova: „Vyzývám lid třetího tisíciletí, aby napodoboval svatou Zdislavu, která zajisté podává výtečný příklad křesťanské ženy a manželky, zbožnosti a účinné lásky.“ Ta slova adresoval nejenom naší diecézi v roce 2002, ale všem křesťanům. Bylo to v listu biskupu Kouklovi při příležitosti 750. výročí úmrtí svatě Zdislavy, který se předčítal při slavnostní bohoslužbě, která byla zde v Jablonném.

O zdislavské úctě se nyní hodně píše. Jak vypadá v praxi, a jak konkrétně tady v Jablonném?

Byl jsem teď docela mile potěšen, když nedávno v pořadu 100 největších Čechů, kde ovšem kromě skutečných velikánů historie i přítomnosti se objevili vrahové národa a lapkové, bylo tam také několik národních světců a mezi nimi i jméno paní Zdislavy. To je jakási jiskřička naděje, že si náš národ uvědomuje nejen své kulturní, ale i duchovní a mravní kořeny. Jinak bych řekl, že jsme svědky, že úcta svatě Zdislavy se šíří, sílí. Ta slova Svatého otce jsou prorockou vizí do budoucnosti, takže letos při hlavní pouti 28. května budeme předávat relikvii svatě Zdislavy na Filipíny. Přijede velvyslankyně Filipín, která oficiálně převezme drobnou částku z koster-ních pozůstatků pro filipínskou farnost,

kteřá si o ni požádala. Dále máme zasílat relikvii také do státu Alabama do kláštera dominikánských mnišek. Ne každé žádosti můžeme vyhovět – přišla také žádost například z Japonska. Tady vidíme, že úcta svatě Zdislavy ve světě se šíří. Co se týká naší vlasti, která je silně sekularizovaná, tak pochopitelně je určitý náboženský problém, nicméně jsme svědky, že několikrát do roka z různých částí naší vlasti přicházejí věřící, aby si u hrobu svatě Zdislavy vyprošovali potřebné dary, milosti plnění svých stavovských povinností, nebo aby u ní hledali pomoc a radu v neřešitelných situacích, do kterých je život přivádí. A není to jen z naší vlasti, pravidelně je zde polská pouť, či z německé strany jsou zde dokonce pravidelné bohoslužby. Místní farnost se nevy-myká našim podmínkám – jsme sice malým společenstvím, ale myslím že docela živým – pravidelných návštěvníků na bohoslužbách je kolem čtyřiceti věřících. Je to stabilní počet, který se nijak výrazně nezvětšuje, ale ani se nezmenšuje, což je vždycky dobré znamení. Jistěže místní věřící si uvědomují význam svatě Zdislavy. To je vidět, když klečí u jejího oltáře a svěřují jí své záležitosti.

Jak byste komentoval fakt, že právě kraj, kde žila tak „významná“ svěřice, je tak ateistický a tak málo se v něm projevuje zbožnost a úcta k Bohu?

Za to nemůže svatá Zdislava. Ty, kteří zde věřícími byli, jsme odsud vyhnali. Je trošinku problém, že ten stav společnosti, ať už se na to díváme jakýmkoli způsobem, jsme si způsobili sami. Jednu zajímavou myšlenku řekl kardinál Schönborn, vídeňský arcibiskup. Pochází odsud ze severu, z naší litoměřické diecéze, a určitě to není člověk, který by žil v nějaké zatrpklosti kvůli tomu, že jejich rodina odtud byla odsunuta a že přišli o majetky, které tady měli. Nicméně řekl, že je to dobře, že v této oblasti je hrob svatě Zdislavy. A jestliže Zdislavu mimo jiné vnímáme také jako velkou pomocnici a těšitelku zarmoucených a nemocných, tak je potřeba ji vzývat také v naší oblasti jako tu,

kteřá léčí rány minulosti. Dobře známe a četli jsme výzvu našich biskupů při příležitosti 60. výročí ukončení 2. světové války, kde se jasně hovoří o odpuštění, kde se hovoří o smíření. Chceme-li, aby se tyto oblasti bývalých Sudet staly zase oblastí, která bude mít „jiný rytmus“ svého srdce, které se projeví pozitivněji v té rovině duchovní a kulturní, morální, tak musíme začít právě tady, u hrobu svatě Zdislavy. Musíme prosit, aby se zacelily rány, které na této krajině a lidech minulost způsobila. Minulost, která jistě přinesla mnoho bolestného

Koncelebrace s Dominikem Dukou

na jedné i na druhé straně. Ale nejde donekonečna otvírat jenom starou ránu – a vidíme ten negativní dopad toho. Je potřeba, aby se rána zacelila a aby lidé byli naplněni křesťanskou láskou k sobě navzájem i ke kraji, ve kterém žijí, ve kterém pracují a ve kterém se také mohou modlit.

Oznámil jste, že brzy z Jablonného odejdete. Víte kdy, kam a případně jestli přijde nějaký váš nástupce?

Ne na všechny otázky jsem schopen odpovědět. Kdy a kdo přijde na mé místo je otázka mých představených a tuto otázku musejí vyřešit oni sami. Co se týká mě, měl bych po oslavách jubilea diecéze, které proběhnou v Litoměřicích 1. a 2. července, odejít do východních Čech, do královéhradecké diecéze, kde budu působit ve farnosti Horní Sloupnice. Odcházím z rodinných důvodů, protože mám nemocného bratra, o kterého je potřeba se starat. Zkoušel jsem to dělat tady v Jablonném, ale dost dobře to nejde skloubit. Proto jsem požádal, abych mohl odejít do farní duchovní správy, abych na bratra měl více času.

Děkuji za rozhovor.

Ptal se Jan Macek, foto: Jan Rosenauer

Litanie ke svaté Zdislavě

PANE, SMILUJ SE NAD NÁMI! (2×)

KRISTE, SMILUJ SE NAD NÁMI! (2×)

PANE, SMILUJ SE NAD NÁMI! (2×)

Bože, náš nebeský Otče – SMILUJ SE NAD NÁMI

Bože Synu, Vykupiteli světa...

Bože, Duchu svatý...

Bože, v Trojici jediný...

Svatá Maria – ORODUJ ZA NÁS

Svatá Boží Rodičko...

Svatá Panno panen...

Svatá Matko matek...

Svatý Josefe...

Zdislavo, matko svatého života – ORODUJ ZA NÁS

Zdislavo, plná Ducha svatého...

Zdislavo, příklade dětské poslušnosti a ušlechtilého dospívání...

Zdislavo, vzore mladých lidí...

Zdislavo, přímiluvkyně snoubenců...

Zdislavo, věrná a milující manželko...

Zdislavo, obětavá a laskavá maminko...

Zdislavo, moudrá vychovatelko svých dětí...

Zdislavo, denně posvěcující svou rodinu...

Zdislavo, štědrá pomocnice chudých a potřebných...

Zdislavo, obětavá ošetřovatelko nemocných...

Zdislavo, zastánkyně utlačovaných a ponižovaných...

Zdislavo, starostlivá osvoboditelko vězňů...

Zdislavo, pomocnice pronásledovaných...

Zdislavo, láskyplná hostitelko cizinců...

Zdislavo, horlivá spolupracovnice kněží...

Zdislavo, budovatelko chrámů a útulků pro nemocné...

Zdislavo, paní pokorného smýšlení a radostné sebekázně...

Zdislavo, proniknutá láskou ke Kristu a jeho Matce...

Zdislavo, s láskou rozjímající utrpení našeho Pána Ježíše...

Zdislavo, šířitelko pravého pokoje a Kristova míru...

Zdislavo, vždy pohotová k sebezáporu a oběti...

Zdislavo, věrná dcero Církve...

Zdislavo, duchovní dcero svatého otce Dominika...

Zdislavo, chloubu své rodné Moravy...

Zdislavo, ochránkyně severních Čech...

Zdislavo, perlo české šlechty...

Zdislavo, slávo a ozdobo řádu Kazatelského...

Zdislavo, slávo a zástito města Jablonného...

Zdislavo, nebeská přímiluvkyně národa českého...

Zdislavo, blažená občanko Jeruzaléma nebeského...

Zdislavo, přemocná naše prosebnice a pomocnice u Božské trojice,

ochránkyně rodin, jejíž hrob Bůh stále vyznamenává mnohými

milostmi a zázraky...

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa – SMILUJ SE NAD NÁMI (3×)

K: Pros za nás, svatá Zdislavo

L: a za naše rodiny

Modlitba:

Bože, svaté Zdislavě jsi dal milost, že se myslí stále povznášela k Tobě a ustavičně o Tobě rozjímala a svědomitě pečovala o bližního. Na její přímiluvu učiň, ať se i my horlivě snažíme o nadpřirozené hodnoty a projevujeme lásku dobrými skutky. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Nebo:

Pane, tvá služebnice Zdislava osvědčovala lásku k Tobě v každodenních starostech a v péči o svou rodinu i trpící bližní. Ved' nás tak, abychom podle jejího příkladu i my využívali čas věrným plněním Tvé vůle. Skrze našeho Pána. Amen.

Nebo:

Bože, tys naučil svatou Zdislavu kráčet cestou dokonalosti plněním úkolů manželského života a konáním skutků lásky. Pomoz nám, aby na její přímiluvu se křesťanské rodiny stále obnovovaly a rozkvétaly svědectvím světějších mravů. Skrze našeho Pána.

Amen.

Modlitby ke sv. Zdislavě

SVATÁ ZDISLAVO, služebnice Boží a naše pomocnice, prolom nebesa a sestup mezi nás! Ukaž se u lůžek nemocných našich bratří a sester. Oni tě volají a my s nimi a přimlouváme se za ně u tebe s celou církví v nepřetržité nověně. Zjev se jim v nebeském světle a řekni jim jako archanděl Rafael: „Posílá mě k vám Bůh, Otec všech, abych vám mimořádně pomohla. Já jsem vaše sestra Zdislava, jedna z nespočetných nebešťanů. Uzdravuji vás mocí a láskou trojjediného Boha. Vy nyní dobrořečte Bohu, služte mu a vypravujte s vděčností všechny jeho podivuhodné skutky a vydávejte o nich svědectví.“ Aleluja – aleluja – aleluja.

JEN TEBE, SVATÁ ZDISLAVO, tebe jedinou vzýváme v této nepřetržité nověně. Dáváme ti plnou moc, abys jednala naším jménem, jak ty uznáš za nejlepší podle odvěkých Božích úradků. Svatá Zdislavo, ve jménu Nejsvětější Trojice: Milosrdná Zdislavo, ve jménu Ježíše Krista, Božího Syna: Mateřská Zdislavo, ve jménu Panny Marie, Matky Boží a naší: Starostlivá Zdislavo, ve jménu sv. Josefa, ochránce církve: Neúnavná Zdislavo, ve jménu všech svatých a světic: Zdislavo, Dcero, Sestro, matko, ve jménu Svatého Otce a celé církve: UZDRAV nemocného... (nemocnou...), trpící úd tajemného těla Kristova, aby byl ve tvém jménu oslaven Bůh, který jediný je Svatý, jediný Pán, jediný Svrchovaný a jediný koná divy. Amen! Tak buď! Staň se! Amen!

PANE JEŽÍŠI KRISTE, tys prosil za apoštola Petra, aby jeho víra nepřestala a aby utvrzoval ve víře své bratry on a každý jeho nástupce v pastýřské službě. Děkujeme Ti, že jeho nástupce slovanský papež Jan Pavel II., do jehož vlasti přišla zvěst a dar svaté víry z Velké Moravy působením svatého Metoděje a později z Čech příchodem Přemyslovny Doubravky, povzbudil a utvrdil ve víře všechny slovanské rodiny svatořečením paní Zdislavy, jejíž činorodou víru jsi odměnil oblažujícím patřením na svého Otce, tebe Syna a Ducha svatého. Amen! Tak buď! Staň se! Amen!

VŠEMOHOUCÍ BOŽE, tys udělil svaté Zdislavě dar modlitby. Stala se tak žačkou a pak učitelkou rozmluvy s tebou. Modlila se v mládí se svými rodiči a sourozenci, v kostele při bohoslužbě s věřícími, se kterými ráda zpívala. Hovořila s tebou v tichu svého rozjímavého srdce, zachovala si panenství a tys jí ukázal cestu do manželství. V něm se modlila spolu se svým manželem, pak se svými čtyřmi dětmi, domácími, pocestnými a všemi nemocnými. Tvá božská moc z ní učinila ženu prozíravou, statečnou, spravedlivou a moudrou v čase ohrožení rodiny a vlasti. Zcela se obětovala v následování tvého Syna Ježíše Krista, vedena Duchem svatým, podporována Pannou Marií, Matkou matek. Modlitbou zakončila pozemskou pout a blažený život v nebi začala orodováním za posvěcení všech rodin světa. Upevni nám, Otče, víru a sílu modlitby, vyslyš nás prosící o zázrak na přímiluvu paní Zdislavy. A buď' veleben navěky! Amen! Tak buď! Staň se! Amen!

Ve stejné diecézi... rozhovor s Mons. Havelkou

Jak prožíváte život v diecézi zasvěcené svaté Zdislavě? Jak se to projevuje v běžném životě?

Já myslím, že je pro nás velikým vyznamenáním, že můžeme žít v diecézi, ve které žila a působila svatá Zdislava. Myslím si, že to tak prožívají hlavně rodiny. Pro ně hlavně je to veliká příležitost. Ona je patronka rodin – a to je dnes velice důležité. Ona žila v rodině, ale víme, že potom se věnovala převážně nemocným a trpícím. A tak je svatá Zdislava jako manželka a jako matka velikou výzvou pro všechny křesťanské rodiny, které na ní mohou vidět, že skutečně život z víry, naděje a lásky je život velice krásný a velice důležitý, zvláště v poměrech, ve kterých tady žijeme. Můžeme říci – v těžkých poměrech, kde víra se nenosí – lidsky řečeno: víry je kolem nás málo. Víme, že žijeme v prostředí ateistickém, tak je právě její příklad života víry také velice důležitý.

Jak jste prožíval Zdislavino svatořečení?

Bylo to před deseti lety a předcházela tomu veliká příprava. Myslím si, že to byla velká touha křesťanů v této diecézi, aby blahoslavená Zdislava se stala svatou a myslím si, že jsme to prožívali všichni společně. Já jsem prožíval s velikou radostí, že přijel Svatý otec Jan Pavel II., i když to nebylo přímo v naší diecézi. To by pro nás bylo velice krásné, ale okolnosti se staly tak, jak se staly, tak jsme to jistě sledovali a byli jsme rádi, že v Olomouci s blahoslaveným Janem Sarkandrem i blahoslavená Zdislava byli prohlášeni za svaté. Letos tomu je právě deset let, kdy si to připomínáme. Svatého Jana Sarkandra jsme slavili před několika dny, šestého května, a svatou Zdislavu jsme si připomněli jednak v neděli 15. května na Lemberku při poutní mši svaté a zvláště si ji připomeneme, až budeme slavit celodiecézní velikou pouť osmadvacátého května v čele s kardinálem Meisnerem v Jablonném. Těšíme se také, že i potom v pondělí, přímo v den jejího svátku, v naší svatoštěpánské katedrále, kde máme také její ostatky, budeme slavit večerní mši svatou a budeme děkovat za těch deset let, které uplynuly od svatořečení této svěřice.

**Mons. Karel Havelka
koncelebroval poutní
bohoslužbu na zámku
Lemberk o Slavnosti
Seslání Ducha Svatého.
Foto: Jan Macek.**

Primiční zamyšlení

Milí primicianti!

Dovoďte, abych se na vás obrátil ve chvíli, kdy se už blíží chvíle (nebo je krátce po ní), kdy na vás biskup vloží své ruce. Kostel bude jistě narvaný, varhany budou hřmět, z kadidelnice bude stoupat vonný dým... Rád bych vám však řekl ještě něco, co vidím ze svého pohledu jako velmi podstatné a co ve slavném primičním kázání asi nezazní.

Před několika málo lety jsem v jisté blíže nejmenované farnosti také spoluprožíval slavnou primici jednoho mladého kněze. Kolik do něj tamní farníci vkládali nadějí, kolik se modlili... Jak jsem se nedávno dozvěděl, dnes již v duchovní správě není. Je ženatý a našel si jiné životní uplatnění...

Chci vám připomenout, že žijeme v diecézi, kde jen ti nejotrlejší setrvávají ve víře a svém povolání pro církev svatou katolickou. I vy budete sice působit na místě, kde „Jeho jho netlačí a břemeno netíží“, ale tíha a tlak bude stoupat úměrně s hmotností a tlakem budov kostelů a far (a účetnictví...), které vám budou díky své zchátralosti padat na hlavu – to je litoměřická diecéze.

Až dozní varhany a dokouří kadidla, budete žít v samotě se svým Bohem, v nouzi se svými starostmi a se svým zápalem pro své poslání, které bude vašemu nepřátelsky naladěnému okolí pro smích. Unesete tíži toho, že občas jedinými návštěvníky vašich mnohých kostelů budou zloději a tu a tam nějaký zvědač? Snesete zápas o holou existenci v konfrontaci s novodobými zbohatlíky, kteří za měsíc vydělají víc, než vy za celý život? Překonáte marnost vaší poctivé snahy?

My, věřící této zdecimované diecéze víme, že jste si zvolili nejtěžší povolání a nejtěžší a nejhůře odměňované zaměstnání v nejhroším koutě naší země a přilehlých galaxií. Nikdo není neprůstřelný a každý z vás bude dříve či později prožívat krizi svého povolání. Proto vás prosím – jistě za mnohé – abyste se dokázali včas obrátit na ty z nás, kterým důvěřujete. Hlavně nezůstávejte ve svých krizích a pádech sami a svým pokušením se nedávejte zadarmo...

J. T.

Dotyk Slova

Ivana Judita

Mé ano s tvým si ruku podá
již tryská výš
ten pramen v nitru ukrytý
a poušť chtivě přijímá
život zvaný voda
a mění se, ach mění se
v kvetoucí krajinu co voní.
Jen nadechni se, cítíš?
Cítíš to, člověče?

Jsme jedna diecéze

NADĚJNÉ SETKÁNÍ V LITOMĚŘICÍCH

V sobotu 9.4. se v litoměřické katedrále konalo první poutní setkání vikariátů v jubilejním 350. roce trvání naší diecéze. Ve zcela zaplněném svatoštěpánském chrámu strávili den s otcem biskupem Posádem kněží a věřící z Liberecka, Turnovska a Litoměřicka. Prožili jsme skutečně krásný čas v atmosféře radosti, víry a naděje, vzájemně jsme se obohatili ve společenství jednoty církve. Na konci jsme byli otcem biskupem nabádáni, abychom o tom, co jsme viděli a zažili, mluvili, příp. napsali, abychom si to nenechávali pro sebe. Ráda na tuto výzvu reaguji.

Odcházela jsem odpoledne z katedrály s pocitem, který by se dal shrnout do dvou slov: „konec kamenolomu“ nebo „nové jaro“.

Při slově „kamenolom“, tak často v našich končinách omílaném, se mi už delší dobu dělá zle. „Kamenolomová“ mentalita bez víry a naděje se na některých místech rozšířila jako zhoubný mor, zničila mnohé dobré dílo, paralyzovala potenciál našich společenství, otrávil vztahy mezi lidmi. Ptáte se asi teď, co mám na mysli?

„Kamenolomová“ mentalita, tak jak ji definuji, je život bez vize, bez budoucnosti, bez víry. Tento postoj je směsí strachu, zbabělosti, poraženectví, bezmoci a rezignace, ale též neschopnosti a nechuti něco měnit, lenosti cokoliv dělat a alibismu, proč to či ono nejde. Když si myslíme, že v této diecézi už nemá smysl se o něco snažit, že tady stejně církev zanikne. Když neustále naříkáme, jak je nás málo a jak to tu máme těžké. Když míníme, že dobří katolíci jsou na Moravě, zatímco

na severu Čech žijí jen nějakí křesťané druhé kategorie. Když počítáme s tím, že dopohrbíme těch několik babiček a pak kostely (předtím náležitě opravené a zakonzervované) zavřeme. Když nepovzbuzujeme mladou generaci, nejsme schopni ji ničím oslovit a nestojíme o ni. Když naší farnosti stačí ten nejmenší kostelíček a nemáme snahu zaplnit lavice v katedrále. Když říkáme, že nejlépe by bylo přeložit biskupství z Litoměřic jinam a ponechat zde jen konkatedrálu s občasnou bohoslužbou při zvláštní příležitosti. Když nepotřebujeme žádná centra a peníze investované do kvalitních a kvalifikovaných lidí považujeme za vyhozené. Když vymýšlíme katastrofické scénáře a jednáme podle nich v době, kdy ještě katastrofa nenastala. Když se předem vzdáváme a házíme „flintu do žita“. Když se vymlouváme na staré pořádky a neumíme nastolit nové. Když zkrátka nevěříme v Boží moc, v to, že „Hospodin může z kamenů nadělat Abrahámovy děti“, bude-li chtít. Když nevnímáme

přítomnost a působení Ducha Svatého, nespolupracujeme s ním, nehoříme a proto nemůžeme nikoho zapálit. Jeden mladý kaplan jednou řekl: „Nejhorší je, když je farář nevěřící...“

Náš otec biskup Pavel JE VĚŘÍCÍ! To je dobrá zpráva! To je velká naděje pro nás všechny, kteří jsme se s „kamenolomovou mentalitou“ nikdy nesmířili, kteří se bytostně bráníme tomu, abychom žili ve zchátralé (také „oblíbený“ termín) diecézi, v kamenolomu... Najednou je mezi námi Pastýř, který říká nahlas to, co jsme často potichu namítali: „...ale my bychom se měli snažit tu katedrálu zaplnit...“ A nejen jsme to říkali, ale také jsme do ní jednoho, dva nebo pět nových křesťanů přivedli!

Toto je tedy pro mě poselství a radost letošní tak krásné velikonoční doby, kdy Kristus skutečně vstal i v Litoměřicích: náš otec biskup je věřící. On skutečně věří, že je možné zaplnit katedrálu, že nám časem dokonce možná ani nebude stačit tak „malý“ prostor, že jsme schopni společně s ním světlo víry šířit a zapalovat dál jako při velikonoční vigílii. On věří, že je možno z kamenolomu udělat kvetoucí zahradu (Čech). „Kamenolomová“ mentalita byla překonána! Kamenolom v našich srdcích bude poražen! Ti, kdo byli v sobotu 9. dubna v Litoměřicích mi dají za pravdu, že je reálné, aby se vize otce biskupa stala skutečností.

Bohu díky, aleluja, aleluja!

ml, poutnice z Litoměřic

Pout' vikariátů do Litoměřic

Plni očekávání příchodu a vylití Ducha svatého, plni očekávání okamžiků velkých Božích milostí jsme připutovali v sobotu 14. května do Litoměřic i my.

Poté, co zaplnil náš krušnohorský, lounský, teplický a ústecký vikariát celou svatoštěpánskou katedrálu, přišel mezi nás i náš otec biskup Pavel Posád. S vděčností a radostí jsme zde s naším pastýřem a našimi kněžími slavili společnou liturgii. Právě zde, shromáždění v srdci diecéze, jsme se v homilii otce biskupa vydali na cestu, na hlubinu Ježíšových slov, slov a hlasu, který stejně jako první učedníky volá i nás k následování, k napodobování Mistra, Jeho skutků, jednání a lásky, „bláznivé“ lásky, ochotné k sebezmaření a sebeobětování za život kteréhokoliv TY.

Všechna naléhavá a s důrazem pronesená slova tak trochu otvírala naše oči a srdce k plnějšmu poznání

Oblíbená lounská schola se účastní řady slavnostních bohoslužeb.
Foto: Jan Rosenauer.

Litoměřický diecézní biskup Mons. Pavel Posád při kázání na vikariátním setkání přednesl povzbudivá slova. Foto: Jan Rosenauer

našeho nebeského Otce, vtěleného Slova, které při naplnění času sestoupilo z nebe jako člověku darované „VŠECHNO“, to NEJVÍC, co mohlo být kdy dáno, ale také Ducha svatého, původce každého Božího daru.

Po slavnostní liturgii, provázené zpěvem mosteckého chrámového sboru a lounské dívčí školy, následovaly chvíle posílení a občerstvení na zahradě Diecézního domu kardinála Trochty. Za slunečného teplého počasí jsme se v příjemném prostředí mohli pozdravit a pobavit s mnoha blízkými a známými z přítomných vikariátů naší diecéze.

Povzbudivá slova otce biskupa zazněla ještě jednou při úvodní části odpoledního programu. Zde

nejen otec biskup připomněl blížící se jubileum založení litoměřické diecéze, ale také krátce sdělil své zážitky z účasti na pohřbu Svatého otce Jana Pavla II. V několika větách rovněž rozvinul poslání a službu biskupského úřadu. Hned poté věnoval otec biskup čas našim dotazům. Následující svědectví o životě jednotlivých farností a vikariátů prokládaly rytmické písně mladých z Chomutova a Trmic.

Vyvrcholením celé naší pouti, našeho setkání s otcem biskupem a hlavně s naším Pánem se stala krátká adorace před Nejsvětější svátostí. Zde jsme znovu svěřili svůj život do rukou věčné Lásky, toho, který jediný může proměnit naše bytí a naše srdce ve svůj jedinečný obraz.

Tereza Gottfriedová

Vikariátní pouť

Je sobota 23. 4. 2005 a to znamená: setkání vikariátů mladoboleslavského, českolipského a děčínského s otcem biskupem u příležitosti oslav 350. výročí založení litoměřické diecéze.

Jak jsme tento den prožili s farností Mladá Boleslav?

Druhá vikariátní pouť v pořadí připadla také na náš vikariát, a tak jsme se ráno vypravili. Někdo zájezdovým autobusem, někdo autem a někdo vlakem. Bylo krásné počasí, což jistě přispělo k všeobecně dobré náladě. Po příjezdu jsme sotva protáhli své údy a už byl čas začít tím nejvýznamnějším, totiž slavnostní bohoslužbou, které předsedal otec biskup Pavel a koncebrovalo mnoho kněží. V kázání O. Pavel zmínil několik témat – co si pamatují: zesnulý Jan Pavel II, volba nového papeže Benedikta XVI., význam naší příslušnosti do diecéze a toho, že se scházíme kolem svého pastýře, význam biskupského úřadu, rozvedl obsah evangelia toho dne o dobrém pastýři, zmínil též postavu sv. Vojtěcha, světce, jehož památka připadla shodou okolností na ten den,... Podávalo se pod obojí způsobem, aby tak ještě vzrostlo naše uvědomění si společenství s Kristem a společenství s bratřími a sestrami okolo nás. Po mši svaté se všichni odebrali do Diecézního domu kardinála Trochty (DDKT). Tam na nás již čekal oběd v podobě guláše, který se servíroval ve třech patrech, a byl tak dostatečný prostor i při obědě tvořit společenství.

Po obědě byl program rozdělen, pro mládež a děti byl zvláštní program právě v DDKT. Děti měly příležitost se pořádně protáhnout v místní tělocvičně, zahrát si fotbal venku na hřišti nebo shlédnout biblické příběhy – zajišťovalo DKC. U filmu zůstaneme – DCM mělo na programu pro mládež italský dokument o papeži, o kterém se už nyní mluví jako o světci. Ano, snímek byl o Janu Pavlu II. A u promítání zůstaneme i do třetice. Pro dospěláky bylo připraveno v katedrále pásmo fotografií ze života kardinála Trochty. Mezitím si každý mohl prohlédnout nástěnky, instalované v bočních kaplích katedrály, které nás seznamovaly s aktivitami a životem farností ve všech vikariátech. Program našeho setkání byl i nadále pestrý. Adorace, litanie, povídání (takové krátké představení) o vikariátech, svědectví, diskuze s otcem biskupem, na závěr pak požehnání.

Chtěl bych poděkovat všem: otci biskupovi za povzbudivá slova, kněžím, organizátorům, kuchařkám, ...opravdu všem, kteří tyto vikariátní poutě vymysleli a jakýmkoliv způsobem se na nich podíleli.

Výročí, která letos slavíme, si naši pozornost jistě právem zaslouží, osobně mě mrzí jen to, že hlavní pouť se kryje s národní poutí na Velehrad začátkem července. A protože se v naší farnosti vytvořila krásná tradice (původ má v Nepřevázce) pěšího putování mládeže, kterou nechceme porušit, budeme 2. července v Litoměřicích přítomni jen v duchu.

Biskup Josef Koukl obdržel ocenění

Evropskou cenu Karla IV. převzal emeritní litoměřický biskup Josef Koukl v rámci letošního 56. sudetoněmeckého setkání, které v polovině května proběhlo v bavorském Augsburgu. Biskup Koukl byl rovněž hlavním celebrantem mše, která se v rámci setkání konala v neděli dopoledne ve veletržním areálu v Augsburgu.

Udělení Evropské ceny Karla IV. je osobním oceněním Josefa Koukla, emeritního biskupa litoměřické diecéze, v jejímž čele stál v letech 1989 až 2003. Na území této diecéze žilo největší množství německy hovořících katolíků u nás. Biskup Koukl má dodnes v litoměřické diecézi na starosti kontakty se zahraničím, především právě s Němcem.

čbk

Ratíškovičtí na pouti v Litoměřicích

Po roce trpělivého čekání se v Ratíškovických farnici dočkali požehnání od litoměřického biskupa Pavla Posáda. (Působil zde v letech 1980–82). Biskup všechny zval na návštěvu Litoměřic. A tak přišel 16. duben 2005. Devadesát pět poutníků se vydává téměř přes celou republiku na „půt“ za biskupem Pavlem.

Dva autobusy kromě poutníků vezou slavnostní kroje a obětní dary – ratíškovský chléb, víno, koláčky, perníky, med, obilí ...

Poutníci

Přijeli do katedrály z mnoha měst.
Mnozí přišli k Pánu Bohu z různých cest.
Zastavme se, soustředme se, On tu jest.
Chce nás po svých cestách stále vést.
Aby nikdo nešel světem na svou pěst.
Chce nás učit lidské kříže snadno nést.
Přes nás světu zvěstovat svou novou zvěst.
Ten, jenž nezná ve svém žití slovo lest.
Ten, jenž Pánem všeho světa, Bohem jest.
V temné noci, jak měsíc svítí z prostřed hvězd.
Nechme se jen Jeho láskou, jen jím vést
a svým lidstvím dělejme jen Jemu čest.

Básničku bych rád věnoval všem, kteří přijali pozvání otce biskupa Pavla a zúčastnili se pouti do litoměřické katedrály k oslavě výročí založení litoměřické diecéze.

František Němeček

Před devátou hodinou přichází k setkání na Dómském náměstí. Radost září ze všech! Biskup vítá každého osobně. Následuje malé občerstvení, převlečení do slavnostních krojů a všichni farnici jdou společně na bohoslužbu do katedrály sv. Štěpána. Rezidenci biskupství poutníky provádí zasvěceně doktor Macek. Při společném obědě zaznělo „Živijó... aby nás Pán Bůh miloval, miloval...“ Poté všichni na hřbitově vzpomenu výročí kardinála Trochty. Terezín je další pietní místo, kde představitel obce spolu s biskupem Pavlem s úctou pokládají bílou kyticí s modrou stuhou (barvy Ratíškovic). V silném společenství zní modlitby za umučené a oběti válek. Závěrečným místem poutě jsou Doksany. „Před tichým svatostánkem ...“ zní chrámem Narození Panny Marie oblíbená píseň otce biskupa.

A je tu vzájemné rozloučení. Poutníci si odvázejí do Ratíškovic pokoj a SVĚTLO, které doma rozdají.

Animátoři 16.4.2005 Litoměřice DDKT

Křesťané oslavují Boha zpěvem a ... Židé tancem! Tak jsme si to chtěli také zkusit. Na začátek našeho dubnového setkání, kde se nás sešlo skoro 30, jsme se pod vedením P. Kamila a Kamily z komunity Chemin Neuf naučili dva tance původem právě ze Svaté země. Po tomto radostném zahájení jsme se začali zabývat poněkud závažnějším tématem – filosofií. Povíдали jsme si o Bohu stvořiteli. S otcem Kamilem jsme se dostali od antické filosofie až k dokazování Boha našim kamarádům v dnešní době. To jsme si také vyzkoušeli i v praxi. Rozdělili jsme se do dvojic, kde jeden představoval věřícího a druhý bezvěrce. Při vzájemném přesvědčování jsme došli k pozoruhodným závěrům, například, že modlit se dá i ke zdi© (Bůh je přeci všude). Tak to doma zkuste... Po mši svaté jsme se s chutí pustili do výběrného oběda. Po něm se s námi přivítal P. Jenda Balík, který pro nás měl přednášku o sexualitě. Po dotazu jednoho z nás: „Zamiloval jsem se do krokodýla, co s tím?“ i Jenda viděl, že je nejlepší čas skončit besedu a zazpívat nám o tulákovci, „houmlesákovci“ čili bezdomovci a také o žábě, která skáče tam a sem. A limonáda tekla proudem a sušenky se rozdávaly zadarmo a tak si myslím, že tohle setkání animátorů se opravdu povedlo!

Hynek Bartoš

Marta Kordulová, kronikářka obce

Nalezení svatého Kříže v Liberci

Třetí květen byl, je a jistě bude pro Liberec slavnostním dnem. Od znovuoctvení kostela svatého Kříže na Malém náměstí v Liberci se jeho hlavní pouť slavila 14. září. Ale nikdy nebylo zcela jasné, zda byl tento svátek původně spojen s památkou nalezení nebo povýšení svatého Kříže. Když jsme ani v diecézním katalogu přesné určení nenašli, nabídl nám pomoc P. Jan Nepomuk Jiříšťa, náš diecézní kněz, který se o historii libereckého kraje zajímá a nejednou našel velmi zajímavé historické skutečnosti.

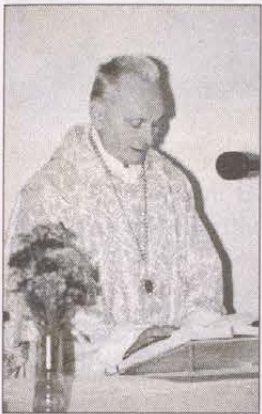
Začátkem března nám oznámil celý pravý název kostela s jeho historií a možnostmi znovuoctvení titulární slavnosti. Původní název kostela je tedy kostel Nalezení svatého Kříže. Takto byl zasvěcen i původní kostelík, který stával na místě dnešního barokního kostela, který pak převzal zasvěcení kostela starého. Nebyla to jen nějaká obyčejná slavnost, den 3. května – tedy svátek Nalezení sv. Kříže, byl v Liberci dnem pracovního volna a dnem svátečním.

Samotný svátek Nalezení sv. Kříže současný liturgický kalendář neuvádí. Na den 3. května připadá v tomto všeobecném kalendáři svátek sv. apoštolů Filipa a Jakuba, přeložený na tento den po 2. vatikánském koncilu z 1. května kvůli nově zavedené památce sv. Josefa dělníka. Zasvěcení libereckého kostela na titul Nalezení sv. Kříže je však stále platné. Od letošního roku opět obnovujeme tradici tohoto svátku jako vlastní slavnost kostela. Třetího května jsme se tak poprvé sešli ke mši svaté v kostele sv. Kříže, kterou celebrouval náš diecézní biskup Mons. Pavel Posád, který našemu přání vyhověl.

Tato slavnost byla ale také důkazem a oslavou životního jubilea našeho otce arciděkana a kanovníka Františka Opletala, který tento den oslavil své rezignační pětasedmdesáté narozeniny, a tak se celá mše svatá nesla v duchu důkazem za život našeho otce Františka, za obnovení titulární slavnosti kostela sv. Kříže a také za první návštěvu našeho pastýře biskupa Pavla v naší Liberecké farnosti.

Na závěr se patří poděkovat otci Janu za jeho práci při hledání v historii jednoho kostela a také našemu otci biskupovi Pavlovi za krásnou slavnostní bohoslužbu.

A Vám, Otče Františku, děkujeme za to, že nás stále moudře a duchovně vedete k Pánu Bohu. Nechť Vám Pán stále žehná a daruje Vám zdraví do dalších let Vašeho kněžského života.

Arciděkan František Opletal

Kostel Nalezení sv. Kříže

Je v Nebovidech skutečně vidět až do nebe?

Padesát odhodlaných mužů, kteří přijeli na *Víkend pro chlapy ze severu* do Nebovid, se mohlo na vlastní oči přesvědčit, že obec má svůj název odvozen skutečně od toho, že je odsud vidět až do nebe. Blankytně modré nebe nad hlavou nás přesvědčilo o oprávněnosti tohoto jména a vůbec nám nevadilo mrazivé slunečné počasí, které tam vládlo.

„Jak se na faru poskládá 50 chlapů?“ ptal se mě týden před akcí kamarád Petr a já mu dopověděl: „Snadno, na faře budeme jen spát a vše ostatní se bude odehrávat venku“. Z výrazu jeho tváře mi bylo jasné, že o tomto jediném možném řešení má značné pochyby, ale i on se mohl nakonec přesvědčit, že Duch Svatý je ten jediný, který má režii víkendu pevně v rukou. Františkánský

kněz bratr Paskal, když nás do Nebovid k sobě zval, byl jistě přesvědčen, že se do farního sálu bez problémů vejdem. Padesát chlapů je ale padesát chlapů, a tak od pátečního večera až do nedělního oběda se celý program musel odehrávat pod širým nebem a na noc jsme vždy karimatkami zastlali celou faru.

První polovinu víkendu jsme měli možnost zajet na hlubinu a druhá část byla ve znamení opékání selete, dobrého piva a zábavy.

Na chlapském víkendu před rokem někdo z nás řekl: „Přijde mi, že jsme takoví výsadkáři, kteří se sejdou na základně, aby společně načerpali a pak jsme opět vysazeni do bitvy.“ Každý z nás mužů se sice nachází v jiné životní situaci, ale naše společné každodenní existenční starosti mnohdy až nápadně připomínají skutečný boj. V přirozenosti nás mužů je chránit své blízké, starat se o svojí rodinu a milovat svojí ženu. Díky našemu chlapskému setkávání jsme mohli pochopit, že sice potřebujeme ke svému životu ženy, ale zároveň i společenství jiných mužů. Nepotřebujeme se scházet jen proto, že si můžeme povídat o našich starostech a radostech v bezkonkurenčním mužském prostředí, nepotřebujeme se vzájemně jen povzbudit, ale potřebujeme spolubojovníky, kteří nám budou v bitvě stát bok po boku a krýt nám záda. Potřebujeme doslova chlapské společenství, kde se učíme žít a chovat jako muži.

Je nádherné v dnešním světě nezralých chlapců potkat muže, který si je zdravě jistý natolik, že dokáže přijmout i opačné názory a necítí se jimi hned ohrožen. Zda to dokážeš také ty, se můžeš přesvědčit již sám na příštím Víkendu pro chlapy ze severu v podzimních dnech 21.–23. 10. 2005.

Za Chlapy ze severu František Růžička, Diecézní centrum pro rodinu biskupství litoměřického, frantisek.ruzicka@mukrupka.cz

Jabloneční tatínci 2005 – Příchovice

Protože běh času zvyšuje v posledních letech svou rychlost, rozhodli jsme se my zorganizovat akci **TATÍNCI** (tedy s dětmi a bez maminek) tentokrát bez roční odpočinkové přestávky (minulý rok jsme byli v klášteře v Oseku u Duchova). Na letošním setkání byl rekordní počet účastníků: celkem 9 tatíneků (z toho jeden „adoptivní“ – Štěpán Pospíšil) a 21 dětí, celkem 30 lidí. Místem našeho pobytu ve dnech 13.–15.května 2005 bylo interdiecézní centrum v Příchovicích. Malá vzdálenost od domova byla výhodou. Místní „team“ v čele s panem farářem Vladislavem Novákem je naštěstí na podobné „přepadové“ akce dobře připraven (a my jsme navíc přijeli ohlášení).

Ubytování

Byli jsme ubytováni odděleně, zvlášť děvčata a zvlášť „zbytek“, tedy tatínci, chlapci a malé děti. Naším domovem se stala veleprostorová a útulně upravená půdní prostora střediska. Spali jsme ve spacích pytlích na matracích. Výhodou bylo, že jsme tak byli všichni (tedy až na děvčata) pohromadě, čímž byl podporován kolektivní táborový duch.

Sobota = výlet

Zvláštní uznání zasluží příchovičtí za zajištění dobrého počasí na sobotní výlet (mají prý „tam nahoře“ dobré kontakty a protekci). Na výletě na Jizerku jsme dobyli čedičovou vyvýštinu Bukovec (1005 m.n.m.), prozkoumali zdejší čedičový lom, pozorovali přistávání kachen na řece Jizerce a Safirovém potoku, zajímavý byl pohled na rašeliniště a klečové porosty Malé jizerské louky. Zlatým vrcholem dne (pro děti) byl oběd na Jizerce v restauraci Sklárna. Odpoledne jsme se přesunuli zpět a vystoupali na rozhlednu Štěpánku a podívali se z Bílých skal do krajiny Tanvaldska a Železného Brodu. Asi to ostatní tatínkové nevnímali, ale vůbec nebylo samozřejmé, že jsme cestou na Bílé skály nezabloudili.

Potrava duše

Povzbuzením i zamyšlením pro děti i tatínky byla duchovní zamyšlení po jídle. Akce tatínci tak nebyla pouze o výletech a hrách, ale i o něčem hlubším. To hlavní, co mi utkvělo v hlavě bylo, že každý z nás je (a skutečně je) chrámem Ducha svatého, i když to tak občas nevypadá. Ta myšlenka je velmi jednoduchá, ale i povzbuzující a zavazující současně. Ten chrám je vnější – naše tělo – i vnitřní – naše duše.

Opékání buřtů v krbu

Krásné bylo sobotní posezení u farního krbu (vč. opékání buřtů) s písněmi a hrami. Her tady mají připravenou plnou zásobu. Za všechny jmenujme např. hru na ovečku a na vlka, kdy se dva hráči se zavázanými očima – tedy pouze s využitím sluchu a hmatu – pohybují kolem stolu tak, aby se jej neustále drželi a vlk se přitom snaží chytit ovečku, tedy dotknout se jí. Krásné bylo také nenásilné navázání osobních kontaktů s jilemnickou mládeží.

Neděle

V neděli na slavnost Seslání Ducha svatého bylo na mši a následně na faře asi 100 lidí (Jablonec 30, mládež z Jilemnice – příprava na biřmování 15, návštěva z Přibyslavi z Vysočiny asi 50). Z Přibyslavi totiž pochází místní pan farář, osobně se mi tedy velmi líbilo, že s ním jeho rodáci udržují trvalý vztah. Místní znalci tvrdili, že na Velikonoce tu bylo lidí třikrát více. Svůj dluh za skvělé podmínky jsme mohli částečně splatit při

nedělní mši. Dostali jsme na starost celý hudební doprovod mše (vč. ordinária a žalmu). Naše strunné nástroje ovládali: kytara – J. Suchánek ml., banjo – J. Žanta a basa – A. Drábková. Můžeme snad popravdě konstatovat, že naše hudební (ne)schopnosti vzbudily u místních lidí jistý obdiv.

Podnětné myšlenky

Za sebe mohu říci, že jsem byl naposledy v Příchovicích před pěti roky, tehdy jsme čekali (přesněji naše rodina) naše čtvrté dítě – Marušku (jak ten čas běží a už se nevrátí). Dnes tu již byla Maruška s námi a taky se na tatínky dlouhou dobu těšila a všem o tom vypravovala. Dokonce ani nepotřebovala volat mamince a (podobně jako ostatním) se jí vůbec zpátky nechtělo. Myšlenka společných akcí otců rodin s dětmi (bez maminek) vzbudila v Příchovicích zájem – prý se s tím ještě nesetkali. Na oplátku nám proto navrhli „podnětnou“ myšlenku, že i maminky by mohly mít svoji podobnou akci (ale s dětmi a bez tatíneků), takže se nad tím, milé maminky, laskavě zamyslete.

Poděkování

Věkové rozdíly mezi nejmenšími a nejstaršími dětmi jsou kontrastní a odělují tak děti, které starost a dohled tatíneků potřebují a vyžadují od těch, které si vystačí naprosto samy. A naštěstí bylo mezi těmi staršími hodně těch (zejména děvčata), kteří se dokázali o své mladší kamarády postarat a případně pomoci v kuchyni. Poděkování patří i mládeži z Jilemnice, která za nás častokrát přebírala úlohu tatíneků i maminek.

Jó, tatínkové, a kdy a kde to uděláme příště?

Text: Jan Suchánek, foto: Ing. František Válek

Proč pokání za dějiny

Neboli „očistění paměti a oslavené rány“

K neblahým důsledkům 2. světové války se bezprostředně po pádu komunismu zcela jasně vyjádřil vedle prezidenta Václava Havla pražský arcibiskup kardinál Tomášek dopisem, který tehdy zaslal v té době ještě dvěma německým biskupským konferencím:

„Skutky pomstychtivosti a pronásledování namířené proti Němcům v Československu tvoří skvrnu na naší národní cit, jež se nedá smazat mlčením nebo poukazem na bezpráví, která nám byla způsobena, nýbrž jen objektivním přiznáním celé pravdy a distancováním se od vlastního bezpráví. Pravda a láska nás osvobodí.“

Toto kardinálem Tomáškem a prezidentem Václavem Havlem nabídnuté gesto německému národu je navzdory opačnému mínění v našem národě pro naše české dějiny nesmírně vzácné, neboť se dívá pravdě do očí. Až historie to jednou někdy v budoucnu zhodnotí. Na tuto nabídku k vzájemnému usmíření posléze reagovaly obě německé biskupské konference prohlášením z 8. března 1990, z něhož citujeme:

„Děkujeme československému prezidentovi a pražskému arcibiskupovi v čele českých katolíků za toto osvobozující slovo. Připomenutím viny, kterou na sebe představitelé odpovědní za vyhnání Němců uvalili, připomíná také nám zločiny, které byly v době okupace ve jménu německého národa spáchané na českém národě pošlapáním práva na sebeurčení, ohrožením jeho národní existence a útlakem. Litujeme, že bylo zneužito touhy slovenského lidu po národní svébytnosti pro cíle mocenské politiky německého národně socialistického vedení. Se zahanbením vzpomínáme na bezpráví, jemuž byli od roku 1938 nuceným a plánovaným přesídlováním Češi vystaveni. Stejně litujeme těch Čechů a Slováků, kteří nacistickým terorem přišli o život nebo se stali obětí vysídlení. Jsme si vědomi selhání a viny, kterými se mnozí Němci zatížili. Přijímáme zodpovědnost za břemena dějin, která musí nést celý náš národ. Slovy biskupské konference konané ve Fuldě 23. 8. 1945 prohlašujeme dnes znovu, když se ohlížíme na tuto temnou kapitolu dlouhé společné historie Čechů a Němců: „Už před válkou se děly v Německu hrozné věci a za války je dělali Němci v okupovaných zemích. Hluboce litujeme toho, že mnozí Němci i z našich řad se nechali zaslepit falešným učením nacionálního socialismu, a že vůči zločinům proti lidské svobodě a lidské důstojnosti zůstávali lhostejní, že mnozí svým postojem

těmto zločinům napomáhali a mnozí se sami stali zločinci.“

A ještě citace z Prohlášení Biskupské konference ČSFR ze dne 5. září 1990, které bylo odpovědí na Prohlášení německých biskupů ke smíření s českým národem. Z Prohlášení, jež biskupové ČSFR zaslali rovněž ještě oběma německým biskupským konferencím znovu citujeme:

„Toto vaše slovo nás osvobozuje a uvolňuje cestu, abychom i my, při zpětném pohledu na vše, co se stalo, vyjádřili lítost nad vyhnáním Němců z jejich domovů aplikováním nespravedlivého kolektivního trestu, postihujícího nevinné lidi, mezi nimiž bylo mnoho věřících i řada kněží.

Tehdejší představitelé využili všeobecné atmosféry hněvu a vycházejíce ze zásad nekřesťanských, udělali kroky v zájmu politiky bez ohledu na spravedlnost. Diecéze byly v té době většinou bez biskupů a tehdejší představitelé místních církví nenalezli v situaci, která nastala, odvalu říct rozhodující slovo, takže jsme se jako křesťané svým mlčením stali spoluvinnými na nespravedlivém aktu pomsty vůči Němcům. V konkrétních případech se i někteří naši věřící ztotožňovali s tímto činem nenávisti a nelásky, ba se ho i přímo zúčastnili.

Vyznáváme proto spoluvinu věřících i představitelů církve a prohlašujeme, že hluboce litujeme všeho, co se stalo.

Tato bolestná znamení času a trpké zkušenosti jsou pro nás výmluvným poučením pro současnost i na cestě do budoucna.“

Všimněme si, který pojem je všem textům společný. Je to bezesporu pojem, který je vyjádřen slovem OSVOBOZENÍ.

Kdo nabídne svou ruku ke smíření, uznáváje též i své vlastní provinění, ten

osvobozuje jak sebe samého, tak i toho druhého, který může tímto osvobozujícím slovem v sobě najít odvalu k lítosti a následně i ke smíru. Je to tak jasné, a přesto se to na veřejném politickém fóru nechce vyjádřit, protože většina voličů si myslí právě opak: zub za zub, oko za oko! Jak jsme ubozí uprostřed kultivovaných evropských národů... Nepřiznaná a maskovaná skvrna na naší národní cti – pokud to něco ještě dnes říká – se dál nehodlá očisťovat. Však neblahé důsledky těchto a mnoho dalších podobných nesčetných mravních postojů na českém politickém kolbišti, jež jsou dány voliči, nemálo nabírají na obrátkách. Tím více je třeba si to uvědomovat. Vždyť problém česko-německých vztahů je jen malým a úzkým výsekem v tomto celém politováníhodném politickém dění v našem státě.

Kdo ještě v našem národě nabídne svou ruku ke smíření?

A kolik jiných smíření je ještě třeba! Naším úkolem dnes je: i v tomto případě českoněmeckých vztahů, který je pouze tak malým výsekem našeho veřejného mravního života, přijmout poselství o smíření v celém rozsahu. Proto usilujeme o poznávání celé pravdy poválečných dějin – a to zejména v našem českém pohraničí. Vždyť se to týká nejen diecéze litoměřické, ale všech diecézí. Musíme mít pravdivé poznání, abychom mohli také popravdě zformulovat naše dějiny a posléze mohli účinně vstěpovat historickou pravdu do našich komunit a výchovně pastoračních společenství, našim mladým lidem a našim rodinám. Zvláště také starší generaci, jež má dnes v sobě tyto zafixované nesmířlivé předsudky s poukazem na příkoří, jež nám byla způsobena, pořád silnější než ochotu ke smíření, tj.

„Přiznat pravdu a distancovat se od vlastního bezpráví.“

Jizvy po ranách zůstávají, ale smířením mohou nabývat nových kvalit s novým poselstvím. Ježíšovy rány zůstaly i po jeho smrti, ale proměnily se v novou kvalitu. O velikonočním jitru zazářily proměněné, jsou to od té chvíle rány oslavené. Smíření, jaké nabídl Ježíš, je cestou pro nás křesťany a naše společenství. A především je třeba „křičet“, že Ježíšovo smíření, které proměňuje rány v rány oslavené, je jediným východiskem pro náš národ, nemá-li zahynout... kardinál Štěpán to dosvědčoval svým životem až do okamžiku své smrti.

Benno Beneš

Svatodušní pochod 2005

Ves – Frýdlant – Vratislavice

Je pátek 13. května (jaké to krásné datum) a v poklidné hale libereckého nádraží se pomalu začínají scházet mladí nejen z vratislavické farnosti. S blížícím se odjezdem vlaku směr Frýdlant se hlouček přichozích pomalu rozrůstá. Počet zúčastněných se zastavil na třinácti, že by to bylo tím pátkem? To asi ne, vzhledem k tomu že se chystáme slavit svatodušní svátky, hledal bych příčinu trochu někde jinde.

Na liduprázdné zastávce v Černoušicích už nás vystupovalo čtrnáct a tento stav se do konce pochodu už nezměnil. Ocítáme se v místech, kde pomalu ale

jistě končí civilizace. Na každém kroku zde můžeme spatřit cedule hlásající „Pozor státní hranice“, zde ta česko-polská, které nás neopustily ani během sobotního pochodu. A v tomto zapadlém kraji se na kopečku ve vsi jménem Ves nachází krásný, původně gotický kostelík sv. Vavřince. Zde nacházíme i my své útočiště na páteční noc.

Samozřejmě, že jsme nespali v kostele, ale na přilehlé faře. Do kostelíka jsme si zašli na večerní chvály plné kytarových písniček a povídaní a modliteb, které si někteří z nás připravili. Po duchovním naplnění jsme všichni dříve či později rádi ulehli do svých spacáků a šli spát.

Zdálo by se, že nám letos počasí nepřálo, ale sluníčko jen tu a tam probleskující skrz mraky bylo na pochod pohodlnější než nebe bez mráčku a pořádný pařák. Opuštěnými cestami jsme pochodovali přes pole i lesy, zapadlými vesničkami s krásnými výhledy na polskou „měsíční krajinu“ i Jizerky. Pochodování jsme pak prokládali zastávkami v ještě opuštěnějších kostelíčkách (ve skutečnosti to byly velké kostely) sv. Anny v Andělce a Soslání Ducha svatého ve Višňové, kde nás vždy kromě

odpočinku čekala i nějaká ta písnička a duchovní posilnění. Potěchy duše mohl člověk nabýt třeba i v krásném údolí Bukovského potoka. (Tedy, pokud již zrovna neměl úplně „hotové“ nohy.) Cílem turistickým se nám pak stala rozhledna Frýdlantská výšina s pěkným posezením, odkud by nás asi nic, kromě odjíždějícího vlaku nedostalo.

V prvním cíli našeho pochodu – ve Frýdlantě – nás už zanedlouho uvítal s úsměvem na tváři náš milý hostitel P. Olda Kolář. Pěší část už máme všichni šťastně za sebou a s přicházející bouřkou odjíždíme vláčkem směr Liberec, posléze tramvají směr Vratislavice, kde už nás netrpělivě čeká tradiční výborný gulášek – jídlo, které ke svatodušnímu pochodu již asi neodmyslitelně patří a na které se všichni celý den velmi těší.

Vyvrcholení celého svatodušního pochodu přichází s devátou hodinou večerní, kdy před Kaplí Vzkříšení ve Vratislavicích začíná ohněm svatodušní vigilie. Počet zúčastněných se ještě rozrostl o několik místních farníků, kteří se přišli setkat nejen s mladými, ale také s Duchem svatým, který k nám po celý večer promlouval nejen ve výborných slovech P. Oldy

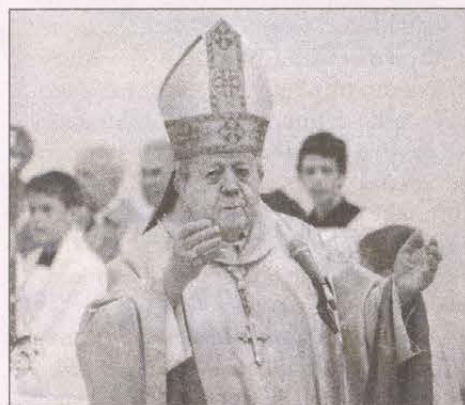
Koláře. Bylo to nádherné, Kaple Vzkříšení prosvětlená pouze svitem mnoha svíček...

To nešlo jinak, kvůli takovému okamžikům se musí vynechat i hokej, na ledě totiž zrovna touto dobou zápasili v semifinále boji Češi proti Švédům (jak jistě každý ví, úspěšně). Letošní pochod patří k těm méně náročným, ale snad o to více povedeným a díky za to patří všem, kteří se na jeho organizaci podíleli, zvláště pak P. Oldovi Kolářovi za jeho pohostinnost a ochotu a Duchu svatému za jeho posilu a provázení.

Petr Mach

Otec Otčenášek v Ústí nad Labem

Mezi své bývalé farníky na Ústecku zavítal v neděli 22. května arcibiskup Karel Otčenášek. Svoji návštěvu zahájil ranním setkáním v Trmicích, kde od roku 1965 až do 1990 vykonával duchovní správu. Poté v ústeckém chrámu Nanebevzetí Panny Marie celebrou slavnostní mši, při které byla provedena Missa brevis Esdur od hudebního skladatele Miloše Boka. Skladbu pro sbor a varhany představil za varhanního doprovodu autora Ústecký dětský pěvecký sbor.

Adorační den u Panny Marie na Květnově

V sobotu 7. května se konal adorační den na poutním místě Květnov. Byla to společná událost celého krušnohorského vikariátu. Začínali jsme modlitbou růžence na tzv. růžencových schodech v 10 hodin. Mši svatou pak sloužil vikář krušnohorský P. Jan Kozár. Po mši svaté následovalo uctění poutní sošky Panny Marie, jak je zde zvykem. Po delší době byl otevřen jeden z přilehlých stánků. Pohoštění pořádali jirkovští a za nízké ceny se ve stánku dal koupit teplý čaj, párky nebo koláče. Odpoledne jsme pokračovali v kostele adorací, kterou řídil P. Alois Heger a zpívali při ní mladí z Chomutova. Kolem čtvrté hodiny byla adorace zakončena svátostným požehnáním. Všem se den na Květnově velmi líbil a bylo vysloveno přání, aby se taková slavnost konala příští rok znovu.

P. Mirek Dvouletý

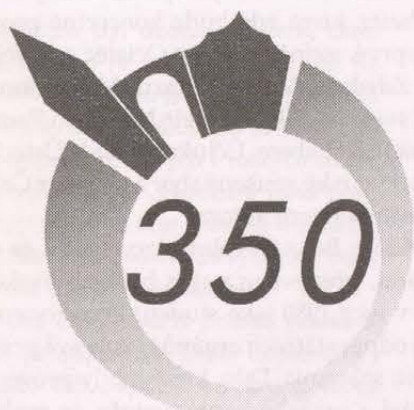

Oslavy 350 let výročí založení litoměřické diecéze

PÁTEK 1. ČERVENCE 2005

Duchovní příprava vyvrcholí bohoslužbou v katedrále sv. Štěpána v 18.00 hod., kterou bude celebrovat litoměřický biskup Mons. Pavel Posád, následuje eucharistická adorace, hudební doprovod adorace: Páni kluci, chlapecký pěvecký sbor z Litoměřic

350 LET DIECÉZE

(3.7.1655 – 2.7.2005)

SOBOTA 2. ČERVENCE 2005

Dómské náměstí – pódium

9.00–10.00 přípravný program

10.00–10.30 nácvik zpěvů, informace

10.30 Slavnostní bohoslužba

hlavní celebrant Miloslav kardinál Vlk

Po mši pro poutníky teplé jídlo ve dvou stanech v bezprostřední blízkosti Dómského náměstí

Odpolední program od 14.30 hod.

Dr. Jaroslav Macek – Historie diecéze – diecézní galerie

Dr. Jaroslav Šebek – 20. století v severních Čechách – kaple DDKT

Jiří Pavlica a Anima Una – hudební program na pódium

V katedrále možnost prohlídky informačních panelů o životě diecéze a návštěvy diecézní galerie a muzea

Zakončení oslav slavnostním koncertem

v katedrále sv. Štěpána v 19.00 hod.
vystoupí symfonický orchestr divadla v Ústí nad Labem

Logo k výročí 350 let litoměřické diecéze

Logo je složené ze tří prvků: **kruhu, siluety katedrály a textu.**

Kruh je výrazem společenství lidí, které je jednotné a pevné, ale zároveň otevřené, protože se z jedné strany rozevívá – může být vnímán také jako otevřená náruč církve.

Katedrála sv. Štěpána je středem tohoto společenství – vyjadřuje nejen centrum diecéze (biskupství v Litoměřicích) a samotného biskupa, ale také místo setkání s Bohem, které je sjednocujícím prvkem lidí z diecéze.

Pro vysvětlení **barev** se nabízí žluté slunce na jasně modré obloze.

Autorkou loga je **Kateřina Cyhelská** z Janova nad Nisou.

Na oslavách bude zahájen prodej knihy

PhDr. Jaroslav Macek: 350 let litoměřické diecéze

předběžná cena: 399 Kč,

v prodeji na oslavách bude cena nižší než v knihkupectvích

Mimořádná příležitost

Biskupství litoměřické nabízí možnost objednat si medaili k 350. výročí založení diecéze. Medaile bude mít průměr 50 mm, na líci bude portrét prvního biskupa Rudolfa Schleinitze (dle rytiny) a na rubu pohled na katedrálu sv. Štěpána v Litoměřicích. Autorem je Anselm Roskovec (*1944) z Hrubé Horky. Předběžná cena medaile je cca 300–350 Kč včetně krabičky a certifikátu.

Medaile bude k dispozici během oslav založení 2. července 2005 v Litoměřicích, nebo bude zasílána na dobírku (s přírůžkou za poštovné a doběřečné).

Medailí bude jen omezený počet. Rezervace přijímá písemně (např. formou pohledu se jménem a adresou zájemce):

Římskokatolická fara

Horní náměstí 12

466 01 Jablonec nad Nisou

e-mail: farnost.jbc@pvtnet.cz

Objednávku označte heslem

„Medaile“.

První litoměřický biskup
Rudolf Schleinitz

PASTÝŘSKÝ LIST BISKUPA PAVLA K XX. SVĚTOVÉMU DNI MLÁDEŽE V KOLÍNĚ NAD RÝNEM

Drazí věřící, zvláště vy mladí,

pozdravuji vás v tomto Roce eucharistie a chci se připojit k pozvání Svatého otce na XX. světový den mládeže v Kolíně nad Rýnem v Německu v srpnu letošního roku.

Je třeba poznávat Krista a učit se žít podle evangelia. Proto podporuji všechny druhy setkávání, která jsou vedena Kristovým duchem. Tato setkání jsou mocným projevem univerzality Církve.

Zvu všechny mladé, aby se vypravili na cestu do Kolína. Tam můžeme zakusit zvláštním způsobem církev jako živé společenství spolu s kněžími, biskupy a papežem, který nám ukazuje na Krista a vybízí nás, abychom se mu přišli poklonit (srov. Mt 2, 2). Věřím, že toto setkání přispěje k prohloubení vaší osobní víry, k oživení vašich společenství a může napomoci procesu obnovy farností, kde žijete.

Obracím se také na vás, „dříve narozené“, abyste mladé z vaší farnosti podpořili svou modlitbou a pokud možno i finančně, protože účast na setkání je z tohoto hlediska poměrně náročná. Vaši mladí vám pak po setkání mohou svědčit o tom, co v jeho průběhu prožili.

Mladí lidé od 16 let se mohou přihlásit na Diecézním centru pro mládež v Litoměřicích, a to nejlépe do 15. května. Kontakt na Diecézní centrum pro mládež můžete získat u svého pana faráře.

Těším se na naše společné setkání se Svatým otcem v Kolíně nad Rýnem od 15. do 21. srpna 2005.

Váš biskup Pavel Posád

Diecézní charita Litoměřice
Vás srdečně zve na

CHARITNÍ POUŤ

u příležitosti 10. výročí kanonizace sv. Zdislavy

**v sobotu 11. června 2005
od 11 hodin
v Jablonném v Podještědí**

Program :

11.00

Mše sv. v Bazilice sv. Vavřince a sv. Zdislavy
Bohoslužbu povede Mons. Pavel Posád
za doprovodu SCHOLY OD TŘÍ ANTONÍNŮ z Liberce

12.00

Diskuse s panem biskupem v bazilice

12.30

Vystoupení dětí z charitních zařízení

12.45

Prohlídka baziliky a návštěva hrobu sv. Zdislavy

14.00

Pěší pouť ke studánce sv. Zdislavy

Bokova Missa solemnis znovu zazní v severních Čechách

Provádění symfonicko-vokálních skladeb Miloše Boka, na nichž se podílí často i více než sto účinkujících, se stalo v severočeských chrámech již mnohaletou tradicí. Také letos připravilo Umělecké sdružení Elgar spolu s místními farními úřady dvě velká provedení: v sobotu 25. června od 19.30 si budou moci posluchači vyslechnout v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Ústí nad Labem známou Missu solemnis pro sóla, smíšený sbor, varhany a orchestr, která byla provedena v kostelích litoměřické diecéze za téměř dvacet let desetkrát, Missu brevis Fis dur pro sólový soprán, dětský sbor, varhany a orchestr, která zde bude koncertně provedena teprve poprvé, stejně jako část Očistec z nového oratoria Svatá Zdislava. V neděli zazní Missa brevis Fis dur při mši svaté od 9.00 v kostele Narození Panny Marie v Roudnici nad Labem. Účinkovat bude Ústecký dětský sbor, Karlovarský smíšený sbor a orchestr Čestí symfoničtí sólisté za řízení autora.

Působení Miloše Boka je velmi úzce spjato se severními Čechami, především pak s bohosudovskou bazilikou, kde v roce 1986 jako student konzervatoře představil přes odpor státních orgánů i školy své první velké dílo Missu solemnis. Dílo, které tehdy provedli Bokovi spolužáci z pražské konzervatoře, se mohlo uskutečnit také díky pomoci tehdejšího administrátora P. Josefa Cukra SJ, který je velkým Bokovým příznivcem a podporovatelem. Do bohosudovské baziliky se Bok v následujících letech ještě mnohokrát vrátil, naposledy v loňském roce, kdy zde byla pořízena nahrávka posledního CD, na kterém je studiově natočena mj. právě i Missa brevis Fis dur.

Jáhenské svěcení

V sobotu 18. června 2005 v 10.30 udělí biskup Mons. Pavel Posád jáhenské svěcení v litoměřické katedrále sv. Štěpána těmto kandidátům. Za jménem je uvedeno, odkud kandidát pochází:

- **Peter KERAK** – Divina, okr. Žilina – Slovensko (diecéze nitranská)
- **Ing. Pavol POLÁČEK** – Krásno n. K., okr. Čadca – Slovensko (d. nitranská)
- **Artur SCIANA** – Grudziądz – Polsko (diecéze Legnica)
- **Radek VAŠINEK** – Čeladná, okr. Frýdek-Místek (arcidiecéze olomoucká)
- **Radim VONDRÁČEK** – Mladá Boleslav (diecéze litoměřická)

Kněžské svěcení

V sobotu 25. června 2005 v 10.30 udělí biskup Mons. Pavel Posád kněžské svěcení v litoměřické katedrále sv. Štěpána tomuto kandidátovi:

Mgr. Pavel MACH, nyní jáhen ve farnosti Ústí n. L.-Střekov. Primice bude sloužena 26. 6. 2005 v 15.00 v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Mladé Boleslavi.

Nejnovější informace o časopisu IN!

V polovině června vyjde první číslo avizovaného časopisu pro děvčata IN!. S prvním číslem bude distribuována i složenkou na zaplacení předplatného s vlastním variabilním symbolem předplatitele. Předplatné je možné uhradit i převodem z účtu.

Na účet vydavatelství neposílejte sponzorské dary!

Aby časopis byl dostupný všem, cena předplatného je stanovena na 28 Kč. Výrobní náklady na jedno číslo jsou však dva až třikrát vyšší. Časopis se neobejde bez podpory drobných i velkých dárců. Proto byl založen „Nadační fond časopisu IN!“ Na jeho účet prosíme o zaslání darů: číslo účtu 141497399/0800. Dary je možné posílat i složenkou. Červnové číslo obdrží poštou pouze ti, kdo si je objednali. Další objednávky časopisu IN! nejlépe na www.in.cz nebo:

IN! – dívčí svět

Horní náměstí 12

466 01 Jablonec nad Nisou

tel.: 483 312 327,

email: in@in.cz

Na téže adrese je možné vyžádat si složenkou na snadné zaslání daru pro nadační fond.

Za realizační tým děkuje P. Jenda Balík

ŽUPNÍ STŘELECKÁ SOUTĚŽ I PRO NEČLENY ORLA

Župa svatého Zdislavy srdečně zve všechny (i nečleny) k účasti na župní střelecké soutěži 25. 6. 2005 od 9 hodin v Přepěřích u Turnova v areálu římskokatolické fary. Ze vzduchovky budou střílet děti do 15 let věku. Přihlášky není třeba zasílat předem. Kontakt: Jan Mrázek st., Kosmonautů 1326, 511 01 Turnov; mobil 737467434 (Justina Mrázková).

KURS ANIMÁTORŮ

5. setkání – 18. 6.

Jednotlivá setkání kursu probíhají vždy v Litoměřicích v Diecézním domě kardinála Trochty.

Program je vždy jednodenní v sobotu od 9.30 do 17.00. Samozřejmě je možnost pro ty, kteří to potřebují, přijet už v pátek a zůstat do neděle.

Téma 5. setkání:

O Nejsvětější Trojici a osobě Ježíše Krista (P. Zdeněk Wasserbauer); O povolání (jáhen Pavel Mach)

Blíže informace:

Diecézní centrum pro mládež Litoměřice, Komenského 4, 412 01 Litoměřice tel.: 416 738 065, mobil: 603 452 001, e-mail: dcm.ltm@centrum.cz;

Duchovní cvičení

Pro svobodné dívky od 18. do 25. let nabízí Společnost sester Ježíšových exercicie v exercičním domě v Českém Těšíně od pátku 1. 7. 2005 (začátek v 17.00) do úterý 5. 7. 2005 (konec ve 13.00).

Exercicie jsou zaměřeny na povolání k zasvěcenému životu. Chtějí věřícím dívkám zprostředkovat setkání s Bohem a pomoci v hledání jejich životní cesty.

Exercitátorem je P. Robert Kunert SJ

Zájemkyně se mohou přihlásit do 25. 6. 2005 na adrese:

Společnost sester Ježíšových

Zeyrova 5

77200 Olomouc

tel: 585229613

Exerciční dům

Masarykovy sady 24

73701 Český Těšín

tel: 558761429

Společnost pro duchovní hudbu v Ústí nad Labem

si Vás dovoluje pozvat na koncert

Duchovní hudba pěti století

v neděli 19. června 2005
v 19 hodin

Kostel Nanebevzetí Panny Marie
v Ústí nad Labem

Účinkují:

SBOR PRO DUCHOVNÍ HUDBU
umělecký vedoucí **Václav Urban,**
Lucie Mairichová – soprán,
Michaela Vyhnánková – alt,
Zuzana Urbanová – housle
Dagmar Kneřová – housle,
Vojtěch Urban – violoncello,
Jana Drobná – varhany

Průvodní slovo:

PhDr. Lenka Příbylová

Na programu:

G. P. da Palestrina, G. Allegri, J. K. Vaňhal, G. Verdi a B. Martinů

KOSTEL NEPOSKVRNĚNÉ PANNY MARIE, KRÁLOVNY ANDĚLŮ U OBRÁZKU

Kalendář poutí v roce 2005

Neděle 26. června v 16.00

mše sv. ke cti Panny Marie

R.D. Jiří Voleský

Trmice

Neděle 10. července v 16.00

mše sv. ke cti Panny Marie s VEČEŘA-

DLEM R.D. Jaroslav Stříž

Křešice

Neděle 24. července v 16.00

slavnost POSVĚCENÍ KOSTELA (1907)

R.D. Ing. ThDr. Miloš Raban

Hejnice

Neděle 14. srpna v 16.00

mše sv. ke cti Panny Marie

P. Gabriel Kubík OFM

Moravská Třebová

Neděle 11. září v 16.00

pontifikální mše sv. HLAVNÍ POUŤ

biskup litoměřický Msgre. Pavel Posád

Litoměřice

Neděle 9. října v 16.00

Mše sv. ke cti Panny Marie

R.D. ICLic. Michal Podzimek

Tanvald

Je-li mše svatá v kostele, je možnost příjezdu až ke kostelu

Vážení čtenáři,

dostáváte do rukou nové vydání Zdislavy, s barevnou obálkou a větším počtem stránek, než je obvyklé. Toto číslo, vydávané a zaměřené k 10. výročí svatořečení svaté Zdislavy, vychází za finančního příspěví našeho biskupství. Bez tohoto příspěvku, stejně jako v loňském roce u Zdislavy věnované svěcení biskupa Pavla, by nebylo možné použít barevný tisk s kvalitními reprodukcemi fotografií. Prostředky získané od čtenářů postačují pouze na černobílý tisk.

Množství akcí, předcházejících oslavám výročí diecéze, ale i další významné události – výročí narození Štěpána kardinála Trochty, úmrtí papeže Jana Pavla II. a volba Benedikta XVI. papežem – vyvolaly nebývalou aktivitu našich čtenářů. V posledních týdnech nám přišlo více vašich příspěvků než se mohlo do této Zdislavy vejít přesto, že jsme přidali dalších dvanáct stran navíc. Tyto vaše články i fotografie ponecháváme na čísla budoucí stejně jako pokračování seriálu o kardinálu Trochtovi. Asi to vše nebude možno umístit v následující Zdislavě, ta by měla být převážně věnovaná 350. výročí diecéze, ale počítáme s jejich postupným uveřejňováním a za zaslané příspěvky ještě jednou děkujeme.

A na závěr informace pro ty, co nemají Zdislavu předplacenou a měli by zájem tuto Zdislavu získat. Vytiskli jsme výtisky navíc a ty budou v prodeji v ambitu kláštera v Jablonném a na oslavách 2. července v Litoměřicích.

Proglas je možné v litoměřické diecézi naladit na frekvenci 97,9 FM z Ještědu. Vysílání rádia můžete najít také v nabídce kabelových společností po celém území naší vlasti, naladit prostřednictvím Internetu nebo skrze satelit.

Jestliže máte zájem dostávat podrobný program vysílání Proglasu přímo do vaší e-mailové schránky, stačí o něj požádat na adrese redakce@proglas.cz.

Nejprve jedno nerozhlásové pozvání – V tomto roce si Proglas připomíná desáté výročí svého vysílání, a tak zve své posluchače častěji k nejrůznějším setkáním. V sobotu 4. června můžete nahlédnout do rozhlasového zákulisí při Dni otevřených dveří. Těšíme se na vás od 9 do 15 hodin na Barvičově ulici v Brně.

A teď už výběr z červnové nabídky:

Ve spolupráci s redakcí časopisu Folk & country, která pořádá náš největší (nejen) folkový festival Zahrada, připravujeme na Radiu Proglas speciální seriál v rámci pořadu Jak se vám líbí. Od poloviny května představuje Proglas každé pondělí od 19.15 jednu z kapel, které budou letos na Zahradě soutěžit o prestižní divácké ceny, tedy o Krtečky. Jedná se především o živé koncerty kapel ze studia. V pondělí 6. června vystoupí trampští Pupkáči z Lipníka nad Bečvou, v pondělí 13. června skupina Shivers z jihočeské Volyně.

Iv řezbářské dílně se dá najít prostor pro práci s mentálně postiženými. Přesvědčte se v reportáži, kterou přináší týdeník Živý kraj ve středu 8. června po 22. hodině. Připravují olomoučtí redaktori Proglasu.

V pořadu Osobnost kraje představujeme v úterý 14. června po 22. hodině emeritního primáře, neurologa MUDr. Jana Hromadu z Ostravy. Setkání s ním se mimo jiné dotkne i etických otázek – eutanázie a dalších problémů.

Na výstavu ikon do Jilemnice zavede posluchače královéhradecký redaktor Proglasu Petr Polehla ve středu 15. června. Relace Živý kraj začíná ve 22 hodin.

Představte si kůži tak tenkou, křehkou a lehce zranitelnou, jako jsou motýlí křídla – stačí tlak, tření švu prádla, které způsobí poranění a puchýře na kůži... DebRA ČR je nezisková nevládní organizace, jejímž hlavním úkolem je snažit se usnadňovat život pacientům s EB a jejich rodinám. O společnosti DebRA hovoří Magda Hauserová s Magdou Hrudkovou a MUDr. Hanou Bučkovou v Magdazínu ve středu 22. června v 9.30.

V polovině června proběhne v Praze mezinárodní ekumenické Setkání křesťanů 2005. Za akcí se ohlíží Příběh z kraje ve čtvrtek 23. června po 22. hodině.

Oktáva v pátek 24. června v 16.55 přináší rozhovor s Davidem Ebenem, vedoucím souboru Schola Gregoriana Pragensis.

Pěče o umírající je v naší zemi stále ještě tématem více méně tabuizovaným. I když se rozvíjí hospicové hnutí, mnoho lidí i nadále umírá osamoceno v nemocnicích. A právě samota je to, čeho se umírající nejvíce bojí. V sobotu 25. června bude hostem magazínu TWR Na sobotní frekvenci Proglasu Lída Krčová, žena, která se o svého umírajícího muže starala do poslední chvíle – a vůbec to nebylo lehké. K poslechu zve moderátorka programu Kateřina Hodecová.

Nejen osudy lidí, ale život drobných sakrálních památek je na severu, v pohraničí, ovlivňován posledními desetiletími. Pořad Živý kraj chce ve středu 29. června po 22. hodině přiblížit práci sdružení, které se snaží o obnovu těchto drobných staveb, a tím i o obnovu kulturní a duchovní.

Zdislava – měsíčník litoměřické diecéze. Vydává Římskokatolická farnost Šumburk nad Desnou. Redakce: Římskokatolická farnost Šumburk nad Desnou, Wolkerova 378, 468 41 Tanvald. IČO 43254403. Číslo účtu: 963293379/0800. Šéfredaktor: P. ICLic. Michal Podzimek. Tel. 603 324 397, e-mail: michal.podzimek@telecom.cz. Vedoucí vydání Ing. Jan Rosenauer, e-mail: rosenauer@volny.cz. Sazba Pavel Kusala, e-mail: pavel.kusala@tiscali.cz. Jazyková úprava tohoto čísla: Daniela Kusalová. Tiskne: Jan Macek a Pavel Kusala, Horní náměstí 12, Jablonec nad Nisou. Náklad 1373 výtisků. Nevyžádané příspěvky nevracíme. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení příspěvků. Ročník X., číslo 4. Registrace MKČR E7397. ISSN 1211-3042. Datum vydání: 7. 6. 2005. Uzávěrka příštího čísla: 19. 6. 2005. Distribuci zajišťuje AMIS Praha, Na Nivách 18, 141 00 Praha 4 prostřednictvím České pošty, s. p.

BIBLICKÁ POCTA SVATÉ ZDISLAVĚ

Koncem května si připomínáme svatou Zdislavu jako patronku naší diecéze a zároveň letošní velikou jubilantku, slavící společně s církví bojující 10 let svého svatořečení. Svatá Zdislava byla především žena, matka a pomocnice nemocných, ubohých a chudých. Její lidský profil je bezesporu cílevědomě formován poselstvím Písma. Jistě především evangelia, ale patrně i starozákonním pohledem. Zamysleme se, pro nedostatek místa tak trochu schématicky, nad obrazem ženy s jejími přednostmi i nebezpečími očima bible. Vyberme si dva prototypy ženy – ze Starého i z Nového zákona. Jistě nás spontánně napadne starozákonní Eva a novozákonní Maria.

Eva – první žena a vzor ženské přirozenosti

Jak líčí první stránky bible Evu, stvořenou jako pomocnici v samotě a bezradnosti Adama? Odhlédněme od problematiky pohlaví Adama. Adam je především první člověk, o jeho pohlaví se sice automaticky uvažuje v mužském rodě, ale to patrně není tak úplně svatopiscův důraz a úmysl. Adam je prostě a obecně člověk jako takový. Eva je samozřejmě též člověk, nicméně je zde již více zdůrazněna její „ženskost“. A teprve odtud se začíná též více profilovat „mužskost“ Adama. Co se tedy v bibli říká o první ženě? Stvořitel milostivě reaguje na úzkost a bezradnost, jedním slovem samotou Adama stvořením ženy. Ta jediná je schopná naplnit bezvýchodnost a neřešitelnost Adamovy touhy po překonání prázdnoty jeho samoty. „To je konečně mé tělo a má kost, patří zcela ke mně, v ní se zrcadlí má vlastní bytost!“, volá parafrázovaně rozradostněný Adam při prvním setkání s ženou, která je k němu přivedena samotným Stvořitelem. Žena je zde představena jako nejcennější Boží dar pro každého člověka. Je sama člověkem, ale v rozdělení mužů a žen je více darem pro druhého nežli muž. Má zvláštní schopnost naplňovat smyslem, radostí a štěstím tíživý a prázdňový úděl lidské samoty. Zdá se, že se svatopisci podařilo geniálně jednoduše popsat tuto výraznou ženskou schopnost, která se stává opravdu Božím obdarováním pro každého člověka.

Druhá výrazná vlastnost ženy prvních stránek bible je její zvláštní vnitřní moc nad člověkem, nad Adamem. Adam je vyzván, aby vládl stvoření. Nicméně je to právě žena, Eva, která zásadním

způsobem určuje podstatná rozhodnutí Adama. Vyprávění o prvotním hříchu to velice výstižně ukazuje. Žena v tomto případě negativně a tragicky strhává Adama do naprosto nelogického a sobě odporujícího činu. Adam, který dobře ví, že požití zakázaného ovoce s sebou přinese sebezničení, téměř bezhlavě, přinejmenším však naivně okouzleně následuje iniciativu ženy, která je mu Stvořitelem dána jako pomocnice. Když opět odhlédneme od zápornosti celého činu, můžeme s biblí obecně říci, že na pozadí tohoto příběhu se žena jeví jako rozhodující faktor ne snad vědomého, ale spíš přirozeně pudového rozhodování člověka. Francouzi říkají jedno krátké lidové rčení: „Cherche la femme“ – „za vším hledej ženu“. Jistě tak trochu jízlivé pořekadlo, nicméně má v sobě v podstatě ukryté pravdivé jádro.

Třetí výraznou vlastností biblické první ženy je mateřství, tedy Stvořitelem daná schopnost zprostředkovávat život, předávat účast na Boží radosti z existence, ze života. Žena se stává – samozřejmě v láskyplném setkání s Adamem – matkou nového života. Velice úzce se podílí na výsostné Boží vlastnosti – uvádět v existenci hluboké tajemství nového života. Právě zde dostává své jméno. Teprve zde se stává „Evou“, tedy tou, „která předává život“. Podstatnou Boží vlastností je tvořit život tam, kde život chybí. Žena, nyní Eva, se svou schopností této výsadní Boží schopnosti dotýká. V jejím mateřství se zrcadlí Boží stvořitelská všemohoucnost.

Maria – nová žena narovnávací pokřivené výhybky Eviných činů

Maria jako vzor ženy novozákonní se opět pohybuje v těchto třech oblastech Evina ženství. Je pomocnicí, vnitřním hybatelem, matkou. Všechna tři poslání naplňuje jak ve vztahu k Ježíši Kristu, tak ke společenství nového Božího lidu. Maria je pomocnicí, naplňuje lidskou samotou, pomáhá v úzkostech, hledání smyslu, ve všech nenaplněných touhách lidské duše. Svým charismatem naplňuje prázdnotu lidské bezradnosti, zklamání, bolesti. Vzpomeňme jen na její klíčovou úlohu při růstu a lidském zabezpečení Božího Syna v Nazaretě, na její věrnost pod samotou a utrpením kříže. Na její tichou, ale tím působivější přítomnost uprostřed opuštěných apoštolů, při prosbách o dar přítomnosti Ducha svatého. Stejně tak v bohatých dějinách jejího dalšího působení v dějinách křesťanů. Vždy se objevuje na místech a v dobách, kde a kdy je člověk zvláště ohrožený, osamocený se svou úzkostí a beznadějí. Dává novou naději, otevírá svou solidaritou nové obzory pro šťastnější budoucnost sužovaného člověka.

Maria též bývá rozhodující silou v klíčových rozhodnutích a činech jak Božího Syna, tak lidí v dějinách církve. Ježíš, jakoby proti své vůli, koná svůj první zázrak právě na intervenci Marie (Kána galilejská). Mariánská zjevení v průběhu církevních dějin uvádějí do pohybu snad nejpůsobivější hnutí k obnově a ozdravení nemocného světa. Největší reformátoři křesťanského společenství byli obyčejně velikými ctiteli a služebníky Panny Marie.

A nakonec vyznamenání mateřství. O tom je v případě Panny Marie tolik mluveno a psáno, že není třeba tento pohled příliš konkrétně rozvádět. Jen stručně: Maria je bezesporu matkou Spasitele, pod křížem se stává matkou vzorového Ježíšova učedníka, v dlouhých dějinách křesťanství je stále znovu matkou velikých příkladných postav Kristových učedníků. Je Matkou a vzorem křesťanské církve.

Spojme si všechny tyto úvahy s postavou svaté Zdislavy. Možná nám vyplyne její postava trochu plastičtěji. Vyplatí se to, je přece živou ochránkyní a nebeskou přímlyvkyní naší diecéze.

Putování do Říma

Nevím ani, jak se to stalo, ale v měsíci dubnu jsem se dvakrát ocitl v Římě. Když svět s určitým pohnutím přijímal zprávu o úmrtí papeže Jana Pavla II., přišla mi nečekaně v noci SMS důležitého znění: **Chceš jet na pohřeb papeže? Na jednu stranu jsem si říkal, kdo by nechtěl? Ale na druhou stranu – má tam být tolik milionů poutníků, není lepší, abych zůstal doma a díval se na přímý přenos u televize, než abych sledoval velkoplošnou obrazovku někde na kraji Říma? V úterý jsem si pak řekl: Jedu, a chtěl bych to brát jako pouť vděčnosti za dar života tohoto papeže, který byl pro nás mužem víry, naděje a lásky. Tak jsme vyjeli – z Jablonce tři ministranti a v Praze jsme přibrali čtvrtého z Mělníka. V Plzni jsme se setkali se salesiány, kteří celou pouť organizovali a kolem 20.00 hodin jsme vyjeli směrem na Itálii.**

První cesta díky a společenství

Cesta uběhla velmi rychle. V Římě jsme nechali auta u salesiánské univerzity. Během cesty jsme dostávali různé zprávy typu: do baziliky (k rozloučení s tělesnou schránkou) se již nedostanete, čeká se 24 hodin a již nikoho nepouštějí, v Římě je tolik poutníků, že nemáte šanci na trochu rozumné místo, apod.

Avšak my jsme jeli na pouť! Tedy rozhodnutí znělo jasně: jdeme do Vatikánu a zbytek je na Pánu Bohu. Ani již nevím jak, ale najednou jsme se ocitli v přední části oné dlouhé řady čekajících. A po třech hodinách čekání jsme stáli na prahu baziliky sv. Petra. Zde jsme prošli před oltář a mohli se tak naposledy rozloučit s papežem, kterého jsme tolik milovali (a milujeme). Mezi jinými jsme v bazilice zahlédli našeho otce biskupa Pavla Posáda, otce arcibiskupa G. Coppu (bývalého nuncia v ČR) a také našeho severočeského rodáka kardinála Kryštofa Schönborna, vídeňského arcibiskupa.

Pak jsme navštívili poutní dům Velehrad, kde jsme nakonec strávili noc. Ráno jsme vstali již ve 04.00 hodin a v 04.30 jsme stáli frontu. V jednu chvíli to vypadalo již tak beznadějně, že v ní zůstaneme. A najednou: v 07.30 se dav hnul a my jsme se za pár minut ocitli na svatopetrském náměstí a ještě jsme si mohli docela vybírat místo. Zůstali jsme poblíž jedné z kašen. Měli jsme výborný výhled jak k oltáři tak na obrazovku.

V 10 hodin začala pohřební liturgie, které předsedal kardinál Ratzinger. Těch silných momentů bylo opravdu velmi mnoho, mimo jiné: ohromný potlesk při přinášení rakve, naprosté ticho během liturgie, opravdu hluboká a zbožná účast všech, pokleknutí všech na náměstí při proměňování, zastoupení snad všech národů, pravdivá slova o zemřelém v promluvě, účast tolika politiků a mnoho dalšího, což se dá těžko vměstnat do několika slov. Jedním z nejsilnějších zážitků byl okamžik, kdy byla naposledy ukázána všem rakev s tělesnou schránkou Jana Pavla před jejím uložením do hrobky v bazilice. V ten okamžik se rozezněl tak ohromný potlesk, že mne až zamrazilo v zádech. A nepřestával celých 14 minut. Po obřadech pak následovala cesta domů. Byl jsem Bohu nesmírně vděčný, že

jsem tam mohl být, a nelituji jediné námahy s tím spojené. Domů jsme pak dorazili v neděli v 05.30.

Za týden nato, v pondělí 18.4. odpoledne, pak kardinálové vstupovali do konkláve, aby i pro nás vybrali nového papeže. V úterý 19.4. jsem si v klidu uklízel po mši svaté věci v sakristii a najednou přiběhl jeden ministrant s výkřikem: *Máme papeže! Je to v televizi!* Všeho jsem nechal a běžel k televizi. A to už vcházel na balkón baziliky nový papež Benedikt XVI. Nikdo z nás tomu nechtěl uvěřit, že v tak krátké době byl

zvolen nástupce sv. Petra. A k tomu to nejkrásnější překvapení (asi nejen pro mě) – stal se jím kardinál Joseph Ratzinger. Nadšení, jaké převládalo ve společenství, bylo nepochopitelné. Ihned jsem běžel pustit zvon. Když už jsem večer skoro spal, zazvonil mi u ucha telefon s „obvyklou“ otázkou: *Tak jedem?* A jeli jsme.

Druhá cesta radosti a naděje

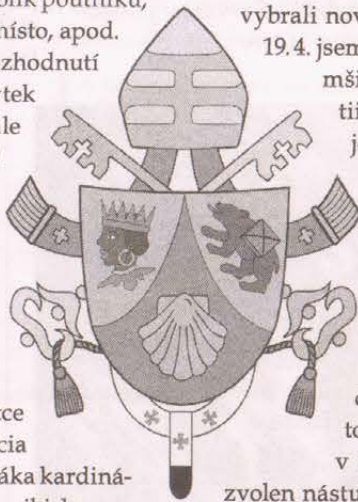
V pátek po večeri jsme se vypravili opět na pouť do Věčného města. V sobotu odpoledne jsme si stihli prohlédnout ještě baziliku sv. Petra a trochu starého Říma. V neděli ráno jsme pak vyrazili směrem k Vatikánu. Tentokrát nás docela prošacovali. A zase se vše opakovalo jako při poslední návštěvě: velká tlačence, beznadějí na místo apod. A náhle jsme stáli na stejném místě jako před 14 dny. Vše беру jako ohromný dar Boží, ale také jako úkol. Tentokrát se celá liturgie

nesla v radostné atmosféře díky za nového pontifika. Mohli jsme si vychutnat krásu katolické liturgie, ale také univerzalitu Církve, neboť na náměstí jsme zahlédli mnoho různých vlajek z celého světa. Ti všichni přišli, aby byli při slavnostním uvedení nového papeže.

Abych vybral opět z těch silných okamžiků: modlitba nového papeže spolu s východními patriarchy u hrobu sv. Petra (ta ani nebyla celá v TV), pak onen dlouhý průvod kardinálů v závěru s Petrovým nástupcem, kdy opět zazněla litanie ke všem svatým. Ano, a to již potřetí v krátké době na tomto místě, poprvé při pohřbu, kdy se odpovídalo: *Oroduj(te) za něj* – tedy za zemřelého papeže, pak při vstupu kardinálů do konkláve, to se odpovídalo: *Oroduj(te) za nás* – tedy především za kardinály voliče a nyní: *Ty mu pomáhej* – tedy novému veleknězi. Dalším působivým okamžikem bylo to, co je vlastní papežské liturgii: evangelium nejen v latině, ale také v řečtině, předávání symbolů papežství: pallia – onoho dlouhého pruhu z vlny s vyšitými pěti červenými křížky, symbol dobrého pastýře, který bere na svá ramena ztracenou ovečku. Předávání pastýřského prstenu – znamení spojení s Církví. A samozřejmě promluva, zvláště pro mne bylo silným zážitkem, když nový papež, kterému je již 78 roků (můžeme říci v dobrém smyslu slova – stařec), jasně řekl do celého světa: *Církev je mladá!* To je slovo naděje i pro nás, na ateistickém severu Čech. Zážitků bylo opět velmi mnoho, všechny je stále nosím v srdci a vzpomínám na ně. Jsem Bohu vděčný za tyto dary, které nejsou samozřejmostí, nýbrž milostí.

Na závěr tohoto mého podělení se s vámi, čtenáři naší Zdislavy, bych vám chtěl všem říci, že jsem vzpomínal na celou naši diecézi v Římě při svých modlitbách. A pokud dovolíte, chtěl bych vám takto předat povzbuzení, protože jsem si hluboce uvědomil to, že Církev je mladá a že má co říci všem lidem dobré vůle. Nebojme se předávat slova naděje, radosti a útěchy ve svém okolí. Dostali jsme dar nového papeže, modleme se za něj.

Radúz Drožen

▼ Homilie Benedikta XVI.

Fotografie Michal Chrvala

▲ Od brzkých ranních hodin jsme trpělivě čekali na Svatopetrském náměstí. ▲

V tlačenci na závěr bohoslužby nebylo snadné vyfotografovat nového papeže, a tak na většině snímků byly místo něj jen ruce fotografů. ▼►

Již páté století oblékají švýcarští gardisté stejnou uniformu. ▲

▲ Poutní sezóna začíná v Jablonném každoročně 1. května. Po slavnostní bohoslužbě vychází od baziliky ke Zdislavině studánce krásný dobový průvod místních dětí a u studánky následuje žehnání pramene.

Vyfotografoval a stránku sestavil Jan Rosenauer

Zajímavá místa v Jablonném a okolí

▲ Zdislavina studánka — pramen léčivé vody pod hradem Lemberkem je místem, ke kterému nejčastěji putují po bohoslužbách poutníci. Současně je toto místo navštěvováno i místními se zájmem o křišťálově čistou vodu. Prameniště zdobí empírový gloriét s osmi toskánskými sloupy.

Hlavně o hlavní pouti je prostor před bazilikou zaplněn stánky se sakrálními předměty, o které je vždy velký zájem. ➤

Krásné pohledy na Jablonné a jeho okolí se otevírají z věže bývalého farního kostela Nanebevzetí Panny Marie, který po požáru v roce 1788 přestal sloužit církevním účelům. Věž je veřejnosti přístupná od roku 2003. ▼

